

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 80 (2944) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 április 11

Cripps hétfőn hazaindul

Közzétették az indiai kongresszus végrehajtó bizottságának elutasító határozatát

94 ezer tonna újabb ellenséges hajóteret sülyesztettek el a németek amerikai vizeken

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távíratí Iroda jelenti: A brit hírszolgálat új-delhii jelentése szerint az indiai kongresszus elutasító döntésének következményeként Cripps valószínűleg arra tesz kísérletet, hogy javaslati számára más pártok támogatását nyerje el. Mint hírlik, most ebben az irányban fáradozik.

Londonból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Az angol rádió szerint Új-Delhiből érkező jelentések arról számolnak be, hogy Cripps szombaton reggel fél 9 órakor találkozott az indiai pártok vezetőivel. Szombaton délután 5 órakor beszédet intéz az indiai néphez. Az indiai pártok vezetői szombaton elhagyják Új-Delhit és Kalkuttába utaznak.

Bernből jelentik: (MTI) A Német távíratí Iroda jelenti: Mint a brit hírszolgálat Új-Delhiből jelenti, Azad, a kongresszus elnöke pénteken este a következőket jelentette ki:

— A végrehajtó bizottság elé terjesztetem Crippsrel csütörtökön folytatott megbeszélésem anyagát és elküldöm Crippsnek a bizottság határozatát. Remélem, hogy szombaton már közölni lehet a bizottság döntő határozatát és pótnyilatkozatát.

Azad határozottan kijelentette, hogy a végrehajtó bizottság egyhangulag hozta az elutasító határozatot és a bizottság valamennyi kérdésben teljesen egyforma állást foglal el. Azad szombaton Kalkuttába utazik és rövid ideig Allah-Abadban is tartózkodik.

India feltétele: a szabadság

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távíratí Iroda jelenti: A brit hírszolgálat jelenti Új-Delhiből: Az indiai nemzeti kongresszus végrehajtó bizottságának szombaton közzétett közleménye úgy szól, hogy

a bizottságnak nincs módjában elfogadni a brit kormány javaslatait. Cripps hétfőn haza indul, jelenti az angol hírszolgálat.

A közzétett döntés elmondja meg, hogy az indiai nemzetvédelmi kérdésnek a hindu férfiak felelősségi köréből történt kikapcsolása azt jelenti, hogy a felelősséget komédiának és semmiségnek alacsonyították le.

Cripps javaslataiból világosan kiderült, hogy India egyáltalában nem kapna szabadságot. A határozat további részében megállapítja,

hogy ahhoz, hogy India népe a mostani időben vállalja a felelősséget, az a lényeges és alapvető feltétel szükséges, hogy szabad legyen

és azzal a feladattal bízzák meg, hogy

szabadságát megtartsa és megvélje. Amire legfőképpen szükség van: — mondja szó szerint a határozat — a lakosság lelkes visszhangjára a teljes felelősség hiányában nem lehet számítani.

A Bengáli öbölben elszenvedett angol vereség hatása Indiában

Stockholmból jelentik (MTI.) A Német Távíratí Iroda jelenti: Mint a Reuter Iroda soronkívül jelenti, Sir Stafford Cripps egy nyilatkozatával leszögezte, hogy India mindaddig régi alkotmánya szerint fog élni, amíg nem talál új alkotmányt részére.

Stockholmból jelentik (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A Dagens Nyheter tudósítója jelenti Új-Delhiből, hogy a Bengáli-öbölben elszenvedett angol tengeri vereség nagy hatással volt Indiában. A vereség — írja a tudósító — épp abban a pillanatban, amikor Angliának katonai erejét kellett volna elhi-

tetnie a hindukkal, bizonyára befolyással volt a kongresszus tagjaira, különösen azokra, akik még bíztak a meggyőzés lehetőségében. A hindu vezetők valószínűleg feltették magukban azt a kérdést, hogy milyen biztosítékot jelent az a nemzet, amely csaknem naponta szenved el a legsúlyosabb vereségeket? Cripps legutóbbi javaslatait a kongresszus határozottan visszautasította. A megbeszélések úgy látszik, most már végleg kudarcba fulladtak. Már csak a visszautasítás várható következményeit lehet mérlegelni.

Második légiriadó Washingtonban

Lisszabomból jelentik (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Newyorki hír szerint amerikai körök élénken aggodnak Corregidor helyőrségéért, mert az erőd a Bataan felsziget amerikai védőinek megadása után közvetlen a japán ágyúk tűzébe került. A Newyork Herald Tribu-

ne szerint Corregidor aligha állhat ellen hosszabb ideig.

Washingtonból jelentik: Az amerikai szövetségi főváros az Egyesült Államok hadbalépése óta a péntekre virradó éjjel élté át a második légiriadót. A légiriadó 36 percig tartott.

Washingtonból jelentik: Az amerikai szövetségi főváros az Egyesült Államok hadbalépése óta a péntekre virradó éjjel élté át a második légiriadót. A légiriadó 36 percig tartott.

Közvetlenül az amerikai partok előtt...

Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távíratí Irodának: A véderő főparancsnoksága közli:

Csak április 8-án jelentettük, hogy 16, összesen 104.000 tonna ellenséges hajót elsülyesztettük. Időközben tengeralattjáróink újabb sikereiről érkeztek hírek. Közvetlenül az amerikai partok előtt 12 kereskedelmi hajót sülyesztettek el, 94.000 tonnával. Köztük 4 nagy tartályhajó.

Berlinből jelentik: Itteni katonai körökben a keleti arcvonal jelenlegi helyzetét a következő 3 pontban jellemzik:

1. Téli csatáról nem beszélnek többé.
2. Az olvadás beállta következtében a Szovjet nagyszabású erőátcsoportosítást kénytelen eszközölni.
3. A szovjet intézkedések arra engednek következtetni, hogy újabb védekezési állást készítenek elő.

Németországban az a vélemény, hogy a mostani harcokban nagyszámú legmodernebb támadófegyvert használnak majd.

Budapestről jelentik: Az Új Nemzedék írja: Kairói jelentés szerint a tengely csapatai erős felderítő osztagokkal támadnak és a harcot körülbelül 10 kilométerrel előrevitték Egyiptom felé.

Anglia elveszti Indiát

Írta: Dr. Paál Árpád

Ellenmondó hírek érkeznek, melyek más-más színben látatják, hogy hogyan is áll Anglia ügye Indiában, ezen a mecsés kincső földön, mely immár 200 év óta szolgálja a brit birodalmat a maga természeti gazdagságával és 400 milliónyi tömegű emberanyagával. Anglia világhatalmi állásának ez az indiai szolgaság a legjelentősebb anyagi alapja. Együttal azonban ez az indiai szolgaság az, ami az angol világhatalom erkölcsi alapjának a legnagyobb hiányossága. Az anyagi és erkölcsi szempontoknak ez az egymást kizáró ellentéte az, ami leginkább jellemzi Anglia viszonyát Indiához. Az erkölcsstelen gazdagság, ami ottan áramlik, s ami Indián belül is a beleő uralmi rendet legjobban meghatározza, — ez az, ami táplálta is ugyan az angol világhatalmat 200 év óta, de egyttal földrengéses talaj is volt alatta.

Az indiai népek már 2000 évvel Anglia és Skótzország egyesülése előtt, vagy az orosz cári hatalom egységesítő feltűnése előtt is jó kétezer évvel megtalálták a maguk egységét, s megalkották a maguk birodalmát. Ebben a régi birodalomban társadalmi rend, kultúra, bölcsesség, vallási szellem mélyeje és a végtelenség iránti előszeretett fejlődött ki s ez egyaránt valami tökéletesség felé vitte az ottan élő emberiséget. Mikor az angolok hatalmi vágya s vagyonéhsége megjelent Indiában, akkor mindezeket a szellemi kincseket nem látta meg, csak az aranyat és drágaköveket a sokaságát, s a gazdagságnak azt a sok forrását, ami ott a földből és a nagy-szerű emberi életből előömlött. Az angol képviselőház egyik előzónoka azonban az 1787-ik évben mégis „kalózk alávalóságának”, „kalmárszellemlnek”, „rendőrbot védelme alatti lopásnak” bélyegezte, amit a Keletindiai Társaság az Indiában való uralom megalapozásával elkövetett.

Ha még angol heismerés szerint is ilyen volt az indiai uralom megalapozása, akkor nem lehet csodálkozni, hogy az indiai népek titkos és nyílt lázadása állandó volt ez uralom ellen. A mult század közepén az indusok fölkelése olyan nagyméretű lett, hogy az angolok csak igen erős hadviseléssel tudták leverni. A hadviselést véres kegyetlenséggel is emlékeztetéssel tették; a fölkelő vezéreket ágyúcső elé kötözték, s úgy szaggatták szét testüket kartácslövészekkel. Ezt a kegyetlenséget a rémület suttogásával beszélték Indiában még évtizedek elmultával is. Verescsagin orosz festő 1884-ben Indiában járva, ezekből a rémült elbeszélésekből festette meg azt az óriási hatású képét, mely az ágyúcsővekre kötött indus népvezéreket ábrázolja. Megrendítően sötét távlatú kép, de ez jellemezte az angolok indiai uralmát.

Hogyan tudott ez az uralom mégis továbbtartani? Azzal az angol állam-növészettel, hogy a bennszülöttek társadalmi különbségeit egymással szem-

ben való ellentétékké fejlesztette. A régi indus birodalom egysége a bennszülött fejedelmek és maharadzák közötti osztzkodás alá került. Ezeket a kis urakat pártfogás alá vették az angol hódítók s a fejedelemségek területén adóztatási és egyéb önkényuralmi szabadságot adtak nekik, viszont ennek fejében népük szolgálását és a hindu föld kinézetét kell ezáltalniok. Ez az egyik mód az India fölötti angol uralomra. A másik az, hogy nyelvi és vallási különbségek is vannak Indiában, a mohamedánok és hinduk között még faji különbségek is élnek. Ezeket az egymástól való elválasztás állapotában tartják az angol urak, egyiket pártolják a másik ellen való érzésében, s így a megosztással tehetetlenné teszik egymással lekötött őket. A megosztottak fölött aztán könnyű uralkodni.

Itéletnapig azonban mégse tarthat mindez. Mihelyt maga az így uralkodó hatalom válságba kerül, akkor az alája került idegen népek is megérzik ezt a gyöngeséget. Ez a válság már a mult világháború óta tart Anglia fölött, s India népei azóta a lappangó szabadságküzdelem folytonosságában élnek. A mult világháborúban Anglia megígérte nekik, hogy felezabadija őket, s megengedi nekik azt az állami önkormányzatot, amilyenben az angol gyarmatbirodalom más nagy területei élnek. A világháború lejártával azonban ez ígéretet Anglia nem váltotta be, ami rettenetes kiábrándulást hozott az indiai népeknek. Most az új világháborúkor tehát igen előkészített lélekállapot van Indiában annak a japán felhívásnak a befogadására, hogy az indusok szakadjanak el az angol világhatalomtól, s üzzék el a maguk földjéről az angolokat.

Ilyen válságos helyzetben ment az indusok közé Cripps, az angolok bolsevista minisztere, ki éppen a bolsevizmus uralmi rendszerére utalva biztatja India népeit, hogy Anglia teljes szabadságot ad nekik, a maguk önálló államszövetségének kialakítására. Csak éppen most álljanak ki a japánok ellen a maguk területének megvédésére, s az angol birodalom keretében való megtartására. Crippsnek erről az ajánlatáról hetek óta folyik a tusakodás Indiában. Most pénteken még az volt a híre, hogy az indus pártok megegyeztek Cripps-szel, s nemzeti kormányt fognak kapni bennszülött honvédelmi miniszterrel, az indus hadsereget azonban angol parancsnok alatt hagyják. A pénteki hírek szerint az amerikai elnök megbízottja, Johnson ezredes vitte keresztül ezt a megegyezést. Német birodalmi lapok úgy tudják, hogy Johnson a Roosevelt garanciáját hozta az angol szabadságígéretnek háború utáni teljesítésére.

Szombatra már más hírek jöttek. Ezek szerint az indiai pártok visszautasították Cripps javaslatát, még a nemzeti kormány azonnali megalakítására vonatkozó legújabb javaslatot is. Ez a hír teljesen ellenmond a tegnapiak. Hasonlít az egymással ellentétes hírverés

ahhoz, ahogyan az angolok az indusok egyik vezérének, Bose-nak a halálhírét költötték. Bose aztán a halálhír után megszólalt egy rádióállomás útján, s felhívta honfitársait, hogy ne higgyenek az angolok ígéreteinek, mert az angol birodalom szétomlóban van, s még akkor se tudná teljesíteni ígéreteit, ha csakugyan komolyan és őszintén tette volna is azokat. Az egész indiai kérdésben Bose indiai népzéreknek ezt a megállapításait vehetjük legalaposabbnak.

Akár megegyeztek az indiai pártok Cripps-szel, akár nem, bizonyosság az, hogy Japán ott áll már India keleti határának egész hosszában. És ha még az angolszász hatalmak meg is tudnák tartani Indiát a maguk hatalmában, annak is csak az amerikaiak vennék háznát, mert Anglia mögött és Japán mögött ők állnak, hogy a mesés kincsei földet az angol háborus adóságek örökös zalogául lefoglalják maguknak. India mindenképpen elveszett Angliára nézve.

Litvinov ismét panaszt emelt az angolszász szövetségesek ellen

Amsterdamból jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Litvinov szovjet nagykövet — az *United Press* jelentése szerint — a filadelfiai akadémián mondott beszédében többi között kijelentette, hogy Németország ellenségei azon tanakodhatnak, hogy hol fog legközelebb lecsapni.

— Maga az a tény, — mondotta — hogy feltételezéseink számára ilyen tág tér nyílik mutatja, hogy az ellenség nem csupán előnyös helyzetben van, ami arra kényszerít minket, hogy szétforgassoljuk erőnket. Közös erőfeszítésre van szükség. Nem lehet miénk a győzelem, ha az egyik állam hadivállalkozásokban lénytelen kimeríteni főerőjét, míg a másik többi, meg nem határozott idő

pontra esetleg végzendő hadműveletekre tartja erejét. Mindmáig nem találjuk meg a helyes utat. Gyorsan kell cselekedni, mert különben könnyen elzárhatják azt az utat, amelyre rá sem lépünk.

Litvinov ezután azt kívánta, hogy az Egyesült Államok indíton támadást Németország ellen.

— A tengelyhatalmakat — mondotta — nem lehet megsemmisíteni Németország elszigetelésével, vagy csupán a német városok bombázásával, hanem kizárólag a harcra való megütközéssel. A főcsatátér e pillanatban a Szovjetunió területe. Németországhól és a vele szövetséges államokból változatlanul túlerőjű hadosztályokat vannak ösze-

jesztenek, inkább saját dolgaikkal kellene törődniük. Már két éve újra meg újra erősítgetik, hogy Bulgária csapatokat von össze, Németország csapatokat kíván átszállítani Törökországon, a Dodekaneosz szigetén csapatok gyülekeznek, stb. Törökország lassanként megszokta ezeket a híreket. Annyira tudatában van saját biztonságának, hogy még csak meg sem tiltja az ilyen híresztelések közlését. Törökország ma feladatának látja, hogy a béke elvét szolgálja.

Washingtonból jelentik (MTI.) Az OFI jelenti: Roosevelt a pénteken tartott értekezleten közölte, jelentést kapott Londonból Marschall tábornoktól és Hopkinstól, hogy a tárgyalások tovább folynak az angol hatóságokkal.

Törökország feladata, hogy a béke elvét szolgálja

Istanbulból jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Tasvir-i Esjar című lap kikel azok ellen a hadviselő hatalmak ellen, amelyek abban az ábrándban ringatják magukat, hogy hasznót húzhatnak abból, ha naponta újabb meg újabb álhíreket hoznak forgalomba.

Törökország — hangoztatja a lap — jól ismeri ezeket a híreszteléseket, mert legalább hetenként egy olyan álhír kerül forgalomba, amely magát Törökországot érinti. Most éppen arról mesélnék, hogy Bulgária állítólag Törökország ellen akarja csatasorba állítani haderejét. Azoknak a hírügynökségeknek, amelyek ilyen híreket ter-

jesztenek, inkább saját dolgaikkal kellene törődniük. Már két éve újra meg újra erősítgetik, hogy Bulgária csapatokat von össze, Németország csapatokat kíván átszállítani Törökországon, a Dodekaneosz szigetén csapatok gyülekeznek, stb. Törökország lassanként megszokta ezeket a híreket. Annyira tudatában van saját biztonságának, hogy még csak meg sem tiltja az ilyen híresztelések közlését. Törökország ma feladatának látja, hogy a béke elvét szolgálja.

A magyarság, ha hódított is, soha sem volt elnyomó nemzet

Kállay miniszterelnök cikke a Délvidéki Magyarországon

Kállay Miklós miniszterelnök — mint a Pest írja — Katonanemzet, dolgozó társadalom címmel cikket írt a Délvidéki Magyarországon című lap szombati számába, Délvidék felszabadításának évfordulója alkalmából.

— A délvidéki magyar tűzhelyek mindig világosságot és védelmező szeretetet sugároztak dél felé — írja a miniszterelnök. Ez kettős feladatot jelentett: munkát és harcot. De a magyarság vállalta, hisz nekünk, magyaroknak, még első országépítő királyunk törvényben hagyta meg a tűz hely őrzését. Azóta minden a családi körünket bevilágító és melegítő tűz védelmét szolgálta. Népünk lelkeiben szabadság, szívében szeretet él. A magyarság, ha hódított is, sohasem volt elnyomó nemzet, nem elnyomni, hanem magunkhoz ölelni akartuk azokat

Fej-
és deréktájás, idegesség, élmélygés, tisztátalan teint gyakran csak az emésztési zavaroknak következménye. Ilyenkor is kell a **DARMOL**

célszerű }
korszerű } - nagyszerű
irodabutorok!
PAPP MARGIT
butorkiállításán Rimanóczy-utca 8.

Visszautasította az indiai kongresszus Cripps legújabb javaslatait

Megszűntek a harcok a Bataan félszigeten. — Már csak Corregidor erődjén leng amerikai lobogó

A Magyar Távirati Iroda jelentése alapján mi is közöltük a Német Távirati Irodának azt a Sanghaiból kelteztetett jelentését, mely szerint Uj-Delhiből olyan értelmű közlés érkezett, hogy Anglia és India között megegyezés jött létre. A jelentés — ismervén a régi és a tárgyalások során is minduntalan fölmerült, áthidalhatatlannak látszó ellentéteket, — már az első pillanatban hihetetlennek tűnt és a meglepetés erejével hatott. Estére azután már nyilvánvalóvá vált, hogy a jelentés téves értesülésen alapult. Későbbi jelentések ugyanis nemcsak újabb nézeteltérések felmerüléséről és a válság súlyosbodásáról számolnak be, hanem egyenesen azt közlik, hogy a hindu nemzeti kongresszus végrehajtó bizottsága egyhangulag elhatározta Cripps legújabb javaslatának visszautasítását.

A fejleményekről egyébként alábbi távirataink számolnak be:

Cripps ma közli küldetésének eredményét

Uj-Delhiből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Cripps és az indiai kongresszus közti tárgyalások sikere tekintetében pénteken már nem volt olyan bizakodó a hangulat, mint az előző napon.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A hindu nemzeti kongresszus végrehajtó bizottsága egyhangulag elfogadta azt a határozatot, amely elutasítja Cripps javaslatait. Pénteken India védelme tekintetében újabb nézeteltérések merültek fel. Cripps a szombati sajtótervezleten közli küldetésének eredményét.

Uj-Delhiből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A kongresszus tanulmányozási bizottsága egyhangulag elhatározta, hogy visszautasítja Cripps javaslatait. A bizottság azzal indokolja meg a visszautasítást, hogy a javaslatok alapján nem alakulhat meg a valóságos nemzeti kormány.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A Buló hírszolgálati iroda új delhii jelentése szerint Hartley táborokat nevezik ki az indiai hadsereg főparancsnokává. Wavell továbbra is az indiai-óceán szövetéséges erőinek főparancsnoka marad.

Még tart a súlyos tengeri csata a Bengáli öbölben

Berlinből jelentik: (NTI.) Az OFI hírszolgálati irodának az amerikai hadügyminisztériumtól nyert értesülése szerint a Bataan-félszigeten megszűntek a harcok. A Corregidor erődjén még amerikai lobogó leng. (MTI.)

Tokióból jelentik: A Domei-iroda jelentése szerint a japán csapatok a Balanga arcvonalon folytatták előnyomulásukat dél felé. Az ellenség üldözése közben megszállták Cabcabent, amely hadászati szempontból

jelentős helyiség. A Szunja hegy megrohamozásával a félsziget legerősebb állása is elesett. (MTI.)

Bernből jelentik: (Bud. Tud.) Az

Kinában terjed az angol nyelv elleni mozgalom

Rómából jelentik: (Stefani.) Gayda a Giornale d'Italia pénteki számában vezércikkben állapítja meg, hogy az Egyesült Államokat pesszimiztikus hullám öntötte el. Washington a hadbalépés óta a vereségek hosszú sorát

angoltengernagyi hivatal úgy értesül, hogy a Bengáli-öbölben súlyos tengeri csata folyik angol és japán hadihajók közt. (MTI.)

jelentette és csak megerősítette azt, amit Amerika hadbalépésének első napjaiban irtunk, vagy is azt, hogy az Egyesült Államok beavatkozása, amelyet Anglia olyan türelmetlenül öhajtott, súlyos teherré vált az angol

Olaszországba utazott a honvéde- vezérkar főnöke

Ezernél több bomba hullott Máltára az utolsó negyvennyolc órában. A tengernagyi palota romhalmaz

Budapestről jelentik: (MTI) Vitéz Szombathelyi Ferenc vezérezredes, a honvédevezérkar főnöke, az olasz hadvezetőség meghívására április 11-én néhány napos tartózkodásra Olaszországba utazik.

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz fegyveres erők főhadiszállásának 678. közleménye: Cirenaiában előretolt osztagok csatározásai a mi javunkra végződtek. A libiai sivatagban végzett tisztogató munkálatok során további ellenséges páncélgépkoc-

csik pusztultak el. A fégierő jelentékeny kárt okozott az ellenséges arcvonal mögötti utánpótlási középpontokban. Német vadászok erős ellenséges vadász kötelékkel vívott harcok során négy gépet lelőttek. Egy további gép lezuhant. Málta szigete ellen megismételték a tengely légitámadásait, melyek heves támadásait és eredményesen bombázták a sziget katonai berendezéseit. Légiharcok során a német vadászok öt angol gépet elpusztítottak. (MTI.)

keletkeztek. Anglia déli partvidékénél könnyű harcigépeink telibetaláltak egy gázművet. Egy gáztartály felrobbanása következtében súlyos károk keletkeztek. A Német-Öböl felett lelőttünk három brit gépet. (MTI.)

Rómából jelentik: (Stefani.) A tengely légierője az elmúlt 48 órában ezernél több bombát dobott Máltára. Az olasz és német repülők által készített fényképek szerint a tengernagyi palota romhalmaz. Ugyancsak elpusztult a szigeten lévő torpedógyár is.

Amszterdamból jelentik: (NTI.) Az angol hírszolgálat közlése szerint a Hermes nevű angol repülőgépanyahajó elsüllyedt. (MTI.)

Teljes sikerrel verték vissza a németek a Kercsi félszigeten indított szovjet támadást

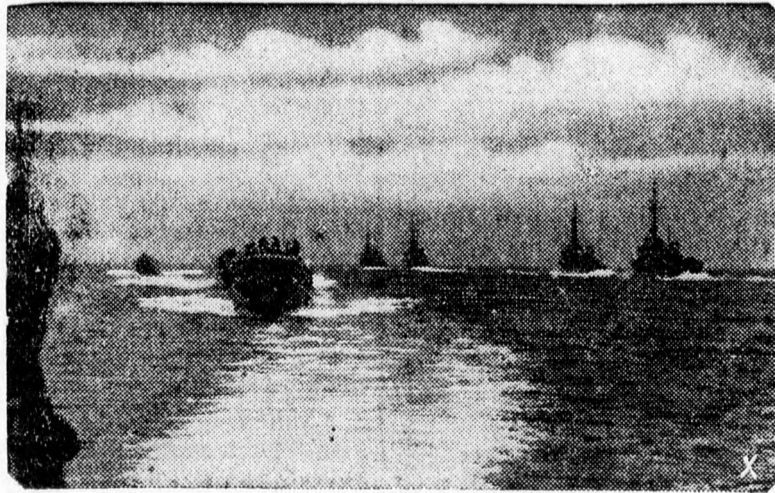
Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról közlik a NTI-vel. A véderő főparancsnoksága jelenti: A Kercsi-félszigeten teljes sikerrel visszavertük az ellenségnek páncélosok és repülők által támogatott támadásait. 56 boisevista páncélost megsemmisítettünk, további 26-ot harcra képtelenné tettünk. Vocholvánál körülzár-

tunk és megsemmisítettünk egy ellenséges erőcsoporthat. — Észak-Afrikában felderítő osztagok összetűzése során több brit páncélos felderítőköcsit megsemmisítettünk. Harci-, zuhanóbombázó és vadász kötelékeink éjjelnappal támadták Málta szigetét. Az állami hajógyárakban, a kikötő és dokkberendezésekben súlyos károk

Magas horvát kitüntetés nyújtottak át Magyarországnak kormányzójának

Zágrábból jelentik: (MTI.) A független horvát állam megalakulásának első évfordulóján, pénteken az egész országban istentisztelet volt. Zágrábban délben diszszemle volt a Poglavnik tiszteletére. Kvaternik tábornagy, hadügyminiszter a különböző katonai küldöttségek tiszteletére adott ebédet. Délután a Sabor ünnepi ülést tartott, amelyen Pavelics államfő beszédet mondott. Beszédében visszavillantást vetett az elmúlt évre és köszönetet mondott a szövetséges hatalmaknak. Este Pavelics államfő a külföldi küldöttségek tiszteletére vacsorát adott, amelyet fogadás követett. A horvát lapok beszámolnak a magyar küldöttségnek a horvát államfőnél tett látogatásáról és Pavelics üdvözléséről. Beszédében külön szíves üdvözlését küldte Horthy Miklós kormányzónak.

Budapestről jelentik: (MTI) Gay Ivo horvát követ, az önálló Horvátország kikáltásának első évfordulójára alkalmasból átnyújtotta Horthy Miklós kormányzó urnak a Svenimir Nagyrend csillagát a kardokkal

Gyorsnaszádok támadásra indulnak

K O V A
R Á D I Ó

lok számára. Az angolszászok tengeri vereségeik és a tengelyhatalmak atlanti-óceáni, az olaszok földközi-tengeri sikerei után minden reményüket elvesztették, hogy a tengereken továbbra is uralkodjanak. A német és az olasz tengeri offenzíva az észak-amerikai felségvizekre is kiterjedt és ezzel olyan helyzetet teremtett, amelyet Washingtonban nem vártak, tudniillik az Egyesült Államok partvidékét blokád alá vették. (MTI.)

Sanghaiból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: **Kinai lapok jelentése szerint Kinában egyre terjed az angol nyelvhasználat elleni mozgalom. Az angol felírásokat eltüntetik és bojkotálják az angol kifejezéseket. Az új bankjegyeken is mellőzték az angol nyelvű felírat.**

Vasárnapi levél

A napokban egy régi, leánykori barátommal találkoztam. A viszontlátás örömein túlesve a háborúra, a nemzet háborús erőfeszítésére s ezen belül a nő szerepére terelődött a szó. Szóba hozta, hogy ma minden magyar nőnek a küzdőtérén a helye s mindjárt fel is sorolta, hogy ő hány nőegyletnek az elnöke, alelnöke, ügyvezetője vagy legalább is választmányi tagja. Csillogó szemmel mesélte, hogy mennyi a munkája, hogy férje és családja számára alig marad ideje, hogy már nincs is magánélete.

Hát igen. Erről a kérdéstről már sok szó esett ezeken a hasábozon. De, lám, mindig akadnak új szempontok.

Tagadhatatlan, hogy a nőre komoly honvédelmi feladatok hárulnak s a közel, a nemzettel szemben mindenkinek meg kell tennie a maga kötelességét. Kinek-kinek a maga adott-ságai szerint. Egyik szellemi képességét, tollát állítja a közös ügy szolgálatába, a másik áldozatos munkáját, csak olyan nem lehet ma, aki különböző elfoglaltságára hivatkozva, kivonja magát a közös munkából, aki csendes elvonultságban, szemlélődve éli át a nagy idöket s úgy véli, eleget tesz a kötelező érdeklődésnek, ha szídjá a viszonyokat, a vezetést és a hormányt.

A jobb viszonyokért, a boldogabb jövőért harcolni, dolgozni kell. Munkára, so! — a mindennapi elfoglaltságon felül vállalt — munkára van szükség. De ne adjon senki mást, csak ami lényege, azt azonban bőkezűen, áldozatos lélekkel.

Az asszonyok között — valljuk be — kevés a vezetésre, szervezésre hivatott s lám, mégis mindenki vezető szerepre vágyik. Pedig milyen szép, milyen felemelő volt egy női gyűlésen hallani egyik, nemcsak társadalmi állásánál, hanem egyéniségénél fogva is vezetésre hivatott hölgyünket, aki szerényen azzal a kéréssel tért ki elnöknői megválasztása elől, hogy „hagyjanak, kérem, engem közkatónának maradni!”

Igen, közkatónákra van szükség a belső fronton is, minél többre, aki legjobb tehetségét állítja a köz szolgálatába, de akinek családja számára is marad ideje, aki honvédő munkája mellett ápolja a családi tűzhelyet, erőt, hitet és bizalmat ad a férfinak, neveli gyermekeit s lelkiükbe csöpögteti, hogy minden sok, amit a hazától kapunk és minden kevés, amit a hazának adunk.

Akinek pedig nincs családja, az érezze úgy, hogy az egész nemzet családja. Helyettesítse, ahol tudja a hadbavonult férfit, vagy a komolyabb honvédelmi munkát teljesítő nőt. Milyen szép a németeknél, ahogy segítségére sietnek az áldott állapota miatt munkaképtelenné vált asszonytársuknak, helyettesítik hivatásában s ellátják helyette a házi munkát, hogy mikor legmagasabb honvédelmi kötelességét teljesíti, ne legyen gondja, ne legyen elhagyatott.

Mindenki megtalálja a maga munkáját, ha eleget akar tenni a kötelességének. Már pedig ez alól ma nem vonhatja ki magát senki. Ezt a munkát nem lehet pénzben megváltani. Akinek megvan a lehetősége, siessen anyagi téren is a szűkölködők segítségére, könnyítse meg anyagi hozzájárulással is a terhek viselését, de ez csak az a többlet, amire szerencsés anyagi helyzete nem képesíti, hanem kötelezi.

UZONI KLÁRA.

A test napi jódszükséglete

0.04 mg. A jászkarajenői Mira keserűvíz 0.560 mg-ot tartalmaz literenként, tehát már 1 deci a napi jódszükségletet bőven biztosítja. Így a nem kelle-

metlen ízű Mira keserűvíz nemcsak a székrekedést szünteti, hanem megelőzi az érlemezésedést, golyvaképződést, elősegíti a vérkeringést.

Magyarul tanulnak a román és a szlovák honvédek a Népművelődési Bizottság tanfolyamain

Felbecsülhetetlen munkát végeztek a tanfolyam vezetői

Nagyvárad. Saját tud. Az iskolán kívüli népnevelésügy nagyváradai bizottsága egyéb megmozdulásai között nagy fontosságú akciót indított a katonák oktatására is. Ez az oktatás két irányu. Az egyik a magyar anyanyelvű analfabéta vagy hiányos iskolázottságú honvédeknek biztosítja az írni-olvasni tudás áldásait s kiegészíti az elemi iskolákban, gyakran román tannyelvű iskolákban tanultakat, a másik pedig a román ajku katonákat tanítja meg a magyar nyelvre.

Hónapokon át 14 katonacsoporthoz folyt különböző állami iskolák tantermeiben és a tüzérlaktanyában ez az oktatás a legkíválóbb elemi iskolai tantervek mellett. S hogy milyen eredményeket mutattak fel, arról meggyőződhettünk a helyi gyalogezred első zászlóaljának románajku honvédei közül alakított csoport tanfolyamának záróvizsgáján, amelyet szombat délután 6 órai kezdettel tartottak meg a Lázár Vilmos-utcai állami iskolában.

Román és szlovák honvédek a vizsgapadon

A vizsgán az iskolán kívüli oktatásügy nagyváradai titkára, Vidor József elnököl és képviselte magát a zászlóaljparancsnokság is.

Fiatl biharmegyei és szilágysági honvédek ültek a tanterem padsoraiban, ceupa román és tót anyanyelvű fiuk, akiknek nagyrésze egy szót sem tudott

és sokan voltak közöttük, akik teljesen analfabéták voltak vagy ha jártak is egy-két osztályt odahaza, falusi iskolájukban, alig voltak tisztában a tudás elemeivel. S most, néhány hónapi tanulás után mindnyájan értenek a betűvetéshez, folyékonyan olvasnak, elég néhány számtani feladatokat oldanak meg

A PILLANGO

Irtá: Ákosfyné Eötvös Irén

A domboldal selymes fűvében hevert a gyermek s az ég végtelen kékjét bámulta csendesen. Fölötte apró felhőbáránkok legelészték: éppoly göndörök és puhák, mint körülötte a lankás oldalán. Bodros gyapjukat aranyra festette a nap s a gyermek inge is úgy ragyogott, mintha aranyból szötltek volna arany osztóvátán.

Csönd volt mindenütt. Mélységes csönd. Csak egy darázs fújta valahol a nótát.

Lent a völgyben Názáret fehér házacskaí tikakdán lapultak a nyári napsütésben.

A fiúcska enyőt formált a szemé elé s megkereste az apja házát. Könnyen rátalált az ócska házikóra: az ács hajléka volt a legszegényesebb Názáret utcáin.

A kertek felől édes illatokat hozott a szellő. Odapirosolt a gránátalma izzó gyümölcse s a régi bolthajtásos kút is odalátszott, meg a csikoskendős asszonyok, amint hordták a vizet karcú kőkorsókban. A ciprusok délcegen álltak, mint a katonák s a fűgebokrok roskadoztak az érett gyümölcs alatt.

Elnézdelődött volna még sokáig, de harsány kacagás verte föl a csendet. Pajkos fiúcsapat nyargalt fel a dombra, lobogó hajjal, kipirult orcával. Pillangót kergettek. Aranyszárnyú, tarkapettyes lepkét. Rohanó lábak taposták a gyepeket s vad kiáltozással üzték a libbenő kis pillét.

Egy nyurga síheder markában már ott vergődött néhány selyemszárnyú jószág. Most újabb után vetette magát s azt hajszolta, hogy foglyul ejtse

szegényt. Jutásnak hívták. Szeplős arca égett a futástól s veres haja úgy lobogott, akár a tűz...

— Hohó megvagy! — kiáltott lihekve s ellopta a menekülő lepkét.

És ahogy ott érezte izzadt markában a vergődő kis testet, gonosz láng lobbant a szemében. Letört egy szúrós gledicsidagat s hegyes tuskéire felszurkálta sorba a sok tarkaszárnyú pillét.

A bokor ága kivirult egyszerre. Tuskéin ragyogó virágok fakadtak s a pajtások kacagva csodálták a sok színes, vergődő virágot.

Csak az ács fia állt szomorúan a lankás oldalán. Arca elborult s könnyes szemmel nézte, hogy nyílnak, virulnak a vereshajú kezében a pillangó-virádok.

Aztán a fiúhoz lépett.

Elvette tőle a tövises ágat s gyöngéden, vigyázva leszedte a pillangókat róla.

A tenyerébe tektette őket, de a színes szárnyak nem libbentek többé. Halott volt mind: csöndes, elhervadt virág...

És akkor az ég felé emelte tenyerét s lenvirág-szeméből súlyosan gördült alá két ragyogó könnycsepp.

És lám, a csöndes szárnyak megremegtek s egyszer csak húss! — cikázva röpögt el Jézus kezéből a tarka pillangó-sereg.

A fiuk megdöbbenve bámultak utána, lefutottak a dombról és lelken-dezve hirtették el a csodát.

De az öregék csak mosolyogtak a csacska gyermeki beszéden...

magyarul, mikor bevonult katonának és olyan jól beszélnek magyarul, hogy öröm hallgatni őket.

Magyarnevi román és szlovák honvédek

Felmérhetetlen jelentőségi ez közművelődési, nemzeti, sőt katonai szempontból is. Külön érdekessége az ügynek, hogy a tegnap vizsgázott nagyvontagu román- és szlovákajku katonacsoporth névsorában a legszebb magyar nevekkel találkozunk. Csak néhányat említünk közülük: Berettyó, Bújdosó, Demeter, Gyulai, Gajdos, Nagy, Kiss, Porkoláb, Papp, Dániel, Szilágyi, Szabó, Vadas, Csordás és hasonló nevek... Eleinte azt hittük, a névsor olvasásakor, hogy a nyelvoktatás megkönnyítése céljából magyar fiúkat is keverték a csoportba, de aztán felvilágosítottak minket, hogy nem, ezek mind románoknak vallják magukat.

Vizsga közben megkérdeztük az egyik előadót, hogy felvilágosították-e ezeket a magyarnevi román katonákat magyar származásukról. A válasz az volt, hogy igen, de ez nem erőszakos formában történt. S akadtak közöttük, akik bizonyos elégtétellel vették ezt a felvilágosítást tudomásul.

Igy nevel a magyar honvédség!

De mind a negyven „tanfolyamista” látható buzgalommal tanult magyarul s a vizsgán a szemek felvillanásából, a széles mosolyokból s a büszkén adott válaszokból meg lehetett állapítani, hogy ezek a fiatal fiúk, akiket az iskola és az éle egészen más szellemben nevelt, a honvédség kötelékében nagy lelki átalakuláson mentek át s az iskolán kívüli népnevelés eredményei őszinte örömmel tölti el őket.

Ide kell írunk a két előadó nevét, akik a péntek este vizsgázott csoport előadói voltak: Szeri András és Varga Károly állami iskolai igazgatók. A tudásvágyának, a lelkeségének, a kedélyes bajtársi közösségnek és a magyar hazafiasságnak olyan szellemét teremtték meg a tanfolyamon s oly szép eredményeket mutattak fel, hogy a legteljesebb elismerés illeti meg őket.

Bizonyos, hogy a többi tanfolyamokon is ugyanilyen szellem s ugyanilyen eredmények rapasztalhatók. Újabb bizonyíték arra, hogy az iskolán kívüli népnevelés intézménye valóban olyan munkát végez, amelynek jellemzésére a felsőfokban használt dicséző jelzők is alig elegendők.

Hirdetés

Nagyvárad thj. város I. foku Iparhá-sága, ad 7822—1942. sz. Hirdetés. Puskás Géza Kapucinus-u. 15. sz. al. lakosnak, a Rimler Károly-utca 17. sz. alatti telken vegyiüzem telep felállíthatása céljából az első foku iparhatóságához benyújtott kérelme és az 1884: XVII. tc. 27. paragrafusa alapján a helyszíni tárgyalást 1942. év április hó 22. napján délelőtt egynegyed 10 órára tüzetem ki. Erről a kérdéses telek körül lakó szomszédokat általában a közönséget azzal a felhívással értesitem, hogy mindazok, kik a tervezett telep ellen bármilyen kifogást akarnak tenni, azt az első foku iparhatóságnál (városháza II. em. 16. sz.) a tárgyalás napjáig írásban, a helyszíni tárgyaláson pedig szóval előterjesztheik. — Nagyvárad, 1942. március hó 7. Dr Varga László s. k. tanácsnok, mint I. foku iparhatóság.

Közép-Kelet a hadműveletek középpontjában

Irta: Csiszár Béla

1

Néhány hét óta az angol katonai eszelőértők nem győzik elégezer hangoztatni, hogy a tavasz derekán nagy lendülettel és heveséggel kitörő hadműveletek középpontja a Közép-Kelet lesz. Közép-Keleten nemcsak az arab államokat, azután Iránt, Irákot és Indiát értik, hanem a Kaukázust is, valamint a körülötte elterülő vidéket. Ha ilyen tág értelmezést adnak a földrajzi megjelölésnek, akkor valóban könnyen elhihető, hogy ezen a területen zajlanak majd le a későtavasz legmegrázóbb és legfontosabb harci eseményei.

Az idézett angol katonai szakírók szerint a keleti fronton a hadműveletek elősorban délen indulnak majd meg a téli harcok után. Délen, még pedig azért, mert a németek a Kaukázus elreteszelésére törekednek, nemcsak azért, mert így újtját vághatnák az angolszász hadiszállítási útnak, amely a Perzsa-öblön, Iránon át megy a Kaukázusba, majd onnan a szovjetfrontra, hanem azért is, hogy hamarabb megtörténhessék a kézfogás a német, olasz és japán erők között „valahol a Közép-Keleten.” Hogy ez az összetalálkozás valójában hol lesz, még nem tudni. Lehetőséges, hogy képletesen történik meg először az Indiai-óceánon, de lehetséges az is, hogy a szárazföldön ténylegesen is mielőbb érintkezéshelyeskednek egymással a háromegyezmény államainak hadai. A Kaukázus tehát két szempontból fontos: elfoglalása először végleg elszigeteli a bolsevistákat az angol segítségtől, a katonai akciókkal egyidejűleg izolálja őket a legkézenfekvőbb segítségi módozattól, másrészt közelebb viszi a tengelyt Japánhoz s a szovjet részről csökkent a zavarási kísérleteket. De van egy harmadik szempont is, amelyre nem kevésbé fontos rámutatni és ez az olaj kérdése. A Kaukázus birtokbavételével Baku és Batum hihetetlenül gazdag olajforrásai is gazdát cserélnek s ugyanakkor Németország kedvező stratégiai lehetőségeket kap kézbe Törökország szomszédságában s az arab államok közelében. Ha övé a Kaukázus és az Örményvidék, ő az új Iránban és Iráknban is, amelyeknek népe, mint tudjuk, szívvel-lélekkel húz a tengelyhez és töle várja felszabadítását. De ura a Perzsa-öblnek is s egyszerűbe uralmi helyzetet vívott ki magának az Indiai-óceánon.

2

A gondolatmenetet könnyű továbbfűzni: Iránból már „majdnem” egy lépés India s a japán haderő e napokban már közeljár a hatalmas brit gyarmatbirodalom keleti határához. Ha a japán

hadsereg ugyanazzal a lendülettel tör előre, ahogyan eddig haladt, (burmai lassabb előretörése a terep hihetetlen nehézségeivel függ össze), akkor India sorsa, legalább is Észak-India sorsa megvan pecsételve néhány hónapon belül.

Természetesen papíron könnyebb lepergetni egy ilyen hadászati tervet, mint a gyakorlatban véghezvinni, főleg ha a felszabadítandó és megszállandó területek földrajzi viszonyait vesszük tekintetbe: a nagyságát, a felszínt, az éghajlatot, stb. Nem lekiacsiyolendő dolog itt felhalmozott és összegyűjtött katonaság és hadianyag, valamint a kiépített brit hadállások mennyisége sem. De nem szabad elfelejteni, hogy Közép-Kelet népeit a britekkel nem fűzi össze lelki összhang, sem gazdasági, sem politikai közösség s közös érdek, valameny-nyi nép szabadulni szeretne Anglia ne-

héz igájából, érthető tehát, ha az angolok olyan szorongással tekintenek az itt meginduló hadműveletek elé.

3

Hogy milyen kilátástalanul nehéz az angolok helyzete a Közép-Keleten, legjobban az Indiában folyó alkudozás mutatja. London dehogy is tárgyalt volna ilyen megalázkodva a hindukkal, ha helyzete csak némileg is kielégítő volna ezen a vidéken. Cripps nem igyekeznek olyan mohón és kétségbeesetten meggyőzni a kongresszus párt vezetőit arról, hogy ezútszükséges a megegyezés, ha nem lennének egészen reménytelen állapotok között. De Angliának most minden mindegy, csak egy a fontos: megnyerni India segítségét a védekezéshez, a harc folytatásához, mert máskülönb-

a brit világbirodalom elveszett. Én még azt is készséggel elhiszem, hogy engedményeik végül is leveszik lábukról a hindukat. (Más kérdés, hogy mit tartanak be belőlük a háború után!) Mert elképzelni azt, hogy India népe kívülmarad a háborun és csak nézőként legyen részt az angol-japán mérkőzésben, vagy, ha az angolok kéuyszerítik, fogcsikorgatva harcoljon az első kedvező megadási lehetőségig, egyértelmű a tökéletes japán győzelemmel. Angliának most maga mellé kell állítani a hindukat, különben vége az indiai brit uralomnak.

Japán különben hangsúlyozza, számára mindegy, hogy létrejön-e a megegyezés britek és hinduk között s egy ilyen megegyezés milyen terjedelmű lenne, mert India sorsát ugys a kard dönti el, nem a politikai megegyezés. Gandhi, Néhrú megegyezhet népe feje fölött a brit alkirályal vagy Sir Stafford Cripps brit kiküldöttel, az indiai nép szabadságra vágyik s ezt neki ma csak a japán segítség hozhatja meg. Japán és a tengely minden segítséget megad a Bose hindu népvezér vezetésével működő függetlenségi mozgalomnak, mert ez nem alkudozik, hanem követel és pedig teljesen szabad Indiát követel.

Mit vár Finnország az Új Európától

Népi elvek helyett a földrajzi és gazdasági egység elvének érvényesítését kéri Finnország a határok megvonásánál

Helsinki, április hó.

(B. L.) A nemzetközi diplomácia legnagyobb szenzációja egy most megjelent finn könyv. A könyv szerzője Jalmari Jaakkola tanár, címe pedig: Problémák Finnország keleti határain. A könyv részletes történelmi áttekintést nyújt Kelet-Karélia és a Kola-félszigetre vonatkozólag, majd azzal a nyomással foglalkozik, amely Szovjet részről ennek a területnek finn lakosságára nehezedett. Végül kitér a

könyv Finnország keleti határainak jövőbeni biztosítására és erre vonatkozólag a Szovjet Köztársaságok címére pontokba foglalt finn követeléseket irányít. A pontok világosak, egyszerűek mindenki számára első pillanatra érthetőek és méltányosak is egyuttal. A finn külügyminisztériumhiz igen közelálló Jalmari Jaakkola tanár könyvének befejező részét szöszszerinti fordításban közöljük:

Finnország csak akkor tudja nemzeti és történelmi feladatait, valamint az új Európában megillető helyét betölteni, ha mindezek a néptörzsek egyetlen állammá egyesülnek és ha ez az állam katonai, gazdasági és történelmi szempontok szerinti egyetlen lehetséges határait megkapja.

Finnország követelése az Új Európával szemben

Mindezen tények alapján Finnország az új Európa elé az alábbi követeléseket kénytelenek állítani:

A Szovjet Köztársaságok azonkívül, hogy az 1940 március 13-i moszkvai békében tulajdonába jutott területeket visszaadja, lemond Kelet-Karéliáról és a Kola-félszigetről addig a természetes határvonalig, amelyet kelet és délkelet felé a Ladoga—Onegatavak és a Fehér-tengerek között lévő vízválasztók képeznek.

A két ország között haladéktalan népességcsere történik, amelynek folyamán Finnország megkapja az új határokon túl élő finneket és finn eredetű néptörzseket, másrészt Oroszország áttelepíti az új határokon belül élő összes nem finn, vagy nem finn eredetű lakosságot.

Miután a keleti határoknak ez az általános újrendezése megtörtént, Finnország szerződéses biztosítékot nyújt arra vonatkozólag, hogy az ujonnan nyert területek átmenő forgalma elé akadályokat nem gördít, ezenkívül pedig a lehető legrövidebb idő alatt kiépíti a Keleti- és Fehér-tengerek közötti forgalom útvonalait és azt minden nép számára szabaddá teszi.

Jaakkola tanár táblázatot is mellékel könyvéhez, amely szerint a nagyszabású áttelepítési akció folyamán 300.000 orosz és 385 ezer finn, vagy finn eredetű lakos cserélne otthont.

Finnország követelése a Szovjetunióval szemben

Finn részről a Szovjet Köztársaságokkal szemben támasztott követelések a következő tényeken alapulnak: Az az óriási méretűre megnövekedett veszély, amely Finnországot és Fennoskandiát az utolsó húsz esztendő folyamán rendszeresen fenyegette, radikálisan megszüntetendő! A biztonság érdekének és az új Európa békéjének megfelelően a finn keleti határok kérdése végérvényesen akként oldandó meg, hogy Finnország és Fennoskandia földrajzi és gazdasági egység legyen, ami egyébként történelmi hagyományokon is alapszik!

Finnoskandiának a mai Finnországtól keletre és délkeletre fekvő részét a finn kultúra hatja át és tette műveltté és ez az egész terület nemcsak földrajzilag és gazdaságilag, de

kulturális téren is zárt egységet képez, amelyet éles határvonalak választanak el a Szovjet Köztársaságoktól.

A Szovjet Köztársaságok hatalma alatt, azelőtt pedig a cári uralom alatt hosszú éveken keresztül ősi és tekintélyes számú finn eredetű lakosság élt, amely elősorban karéliaiakból, ingermánokból és a karéliaiakkal rokonságban élő vepszekből áll. Mindhárom néptörzs tagjai a történelem folyamán számtalanszor kifejezést adtak szabadságvágyuknak és állandóan arra törekedtek, hogy az orosz, később a szovjeturalom alól felszabadulhassanak. Az első világháború végén a Szovjet Köztársaságok vezetősége a Finnországgal kötött szerződésben ünnepélyes ígéretet tett, hogy ezeknek a néptörzseknek népi jogait tiszteletben tartja és népi kulturájuk megőrzésében segítkezik. Nemcsak a szerződésben foglalt ünnepélyes ígéretet maradtak üres szavak, de még az általános európai jogfelfogás szerint a kisebbségeknek kijáró védelmet sem kaptak meg és rövid idő alatt a nemzeti és szociális nyomorúság olyan állapotába zuhantak ezek a népek, amit Finnország, mint ezeknek a néptörzseknek magállama nem nézhet tétlenül.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári árak!

Megújulásra vár a kapucinusok temploma s az egykor virágzó rendház

Látogatás a zsidó világ közé szorult ódon falak között

Nagyvárad, április hó. Hagyomány a kapucinusoknál, hogy a város végén építik fel rendházaikat. A szegénység és egyezőség szerény és munkás szerzetesei a szegény külvárosi lakosság körében igyekeztek mindig letelepedni, hogy itt, a legelhanyagoltabbak és a legjobban rászorultak között folytassák lelképásztori munkájukat. Nagyváradon is a város végét jelentette 200 évvel ezelőtt az a kőfal, amely a kapucinus-zárda kertjét kelet felől szegélyezte és amely még a múlt század kilencvenes éveinek elején egészen a mai Szeptember 6 utcaig lenyúlt. Ma is láthatók ennek az utcának a Zárda-utcaival képezett sarkán a régi kőfal maradványai egy zsidó raktárépület külső falának alapjaként.

A mai kapucinus zárda azonban régen nem városvége többé. S a kültekkel szegény lakói, akiknek lelki gondozása a derék kámszász-szakállas szerzetesek hagyományos feladatai közé tartozik, messze kijebb szorultak a rendház ódon falaitól, amelynek szomszédságában most zsinagógák, zsidó üzletházak és hitközségi épületek állanak, s odébb is egész utcasorokban alig lakik elvélve egy-egy keresztény család. Idegen nép és idegen szellem özönlötte körül Szent Ferenc szerzeteseinek hajlékát, mint valami várfalakat, amelyek megkopottan, de hősiesen és az új, győzelmes élet elkövetkezésébe vetett hittel dacolnak az ostromzár megpróbáltatásai.

Internátus felállítását tervezik az atyák

Beesnetünk a zárda kapuján. Magastermetű barát tessékkel be, mint később megtudom: Szép József Quirinus testvér, aki szakács és kertész is egyúttal. A bejárat közvetlen „Salve” felírást veszek észre, a falak világos, derűs színűre meszelten elensúlyozzák a zárda folyosó hűvös levegőjét, ami rögtön megcsap és szinte csontig velőkíghat át. Igazi kolostor ez: tiszteletes csend, elzártság és áhítatos nyugalom. A főnököt keresem, de ő imáját végzi. A fráter végigvezet a folyosón, amelynek tulsó nyílásán a tavaszi délután napfénye nevet be, valószínűtlen eleveneséggel. Kimegyünk a kertbe, ahol a szőlőlugasban egy fiatal páter fel-alá sétálva breviáriumozik... Megtudom, hogy két páter hadoklót látogat, páter Horváth Szilveszter, aki Váradon a legismertebb a kolostor lakói között, gyónat-

tással van elfoglalva... Várok. Végre előkerül a főnök: páter Somhegyi Veremund, aki a felszabadulás után került Nagyváradra egy anyaországi rendházból. Folyosóról-folyosóra járva megmutogatja nekem a kolostort, amely belső falai mind ujjonnan vannak meszelve.

— Nemrég hozattam kisé rendbe, — mondja a főnök, — mert a román uralom idejében akkora szegénység volt itt, hogy ilyesmire gondolni se lehetett... A cellák nagyrésze a szó szoros értelmében lakhatatlanná vált, volt olyan kö-

zöttük, amely negyven éve nem volt ki-meszelve. A refektórium raktár céljait szolgálta, a folyosókon omladozott a vakolat. Most már valahogy csak kinéz. Ha Isten segít, a zárda egyrészt internátussá alakítjuk át... De a főgondnok nem is ez, hanem a templom... Igen, a templomot haladéktalanul ki kell javítani.

Egyelőre csak az egyik emeleti folyosó ablakrácsozatán át nézek le a templom hajójába s a falakon széles repedéseket látok végigszaladni...

Egy évszázad története a ház krónikájában

De páter Veremund szobájába vezet. A szerzetesi egyszerűség fogalmát pontosan meg lehetne határozni a kis szoba berendezése után. Egy öreg asztalkán, amely mellett helyet foglalunk, szakadozott bőrkötésű, vasos könyv: a rendház története. Több mint egy évszázadon át minden fontosabb eseményt feljegyeztek lapjaira a házfőnökök. Páter Veremund kegyeletos gondossággal forgatja a megárgult könyvlapokat és valószínűleg kezd a rendház történetét.

— A székelyudvarhelyi Wettstein gróf 1720 körül alapítványt tett a kapucinusok nagyváradai rendházának létesítése céljából, de úgy látszik ezt az alapítványt megtámadták a rokonok s nem ez, hanem néhány évvel később, 1727-ben gróf Csáky Imre kalocsai bíboros érsek és egyben nagyváradai apostoli adminisztrátor tette lehetővé a nagyváradai kapucinus rendház felállítását. A letelepedett szerzetesek, számszerűen tizenegyen, az egész nagyváradai egyházmegye területén nagyjelentőségű lelképásztori tevékenységet fejtettek ki. Mindennél megerősítették a híveket a katolikus hitben és ezeket térítették vissza az Egyházhoz. A török hódoltság pusztításai után leromlott hitéletet ők szervezték újjá és ők készítettek elő a rendes pasztoráció útját. A nagy munka

elvégzése után visszavonultak a kolostor csendjébe s innen sugározták ki a hit tanításait.

— A rendi életet s az áldáshozó lelképásztori működést igen megzavarta az 1836 június 21-iki tűzvész, amikor porrá égett mind a templom teljes felszerelésével, mind pedig a rendház egész berendezésével együtt. A tűz a feljegyzések szerint a görög katolikus plébánián, gyermekek játékából keletkezett. A szél tovább terjesztette a lángokat, leégett az egész utcasor. Hajléktalanokká váltak a kapucinus atyák. Sajnos, elpusztult a rendház alapításától kezdve több mint száz éven át vezetett rendház-történet is, nohogy a rend Nagyváradon való letelepedése utáni eseményeinek csak az 1837-ben újrakezdett évkönyv előszavából olvashatjuk. Földönfutók lettek volna a kapucinusok, ha a holdog emlékü Laicsák Ferenc püspök nem gondoskodik elhelyezésükről. A főnököt a püspöki palotába fogadta, a páttereket pedig plébániákon helyezte el, amíg a rendház és a templom újjra fel nem épült, amit ugyancsak Laicsák püspök és a nagyváradai káptalan áldozatkészsége tett lehetővé. S azóta, tehát több mint száz év óta semmi javítás sem történt a templomon.

Ahol még Ghibu sem talált elvinnivalót

Páter Veremund tovább lapozgat az évkönyvben. A szabadságharc idejében a kapucinus hagyományoknak megfelelően tábori lelkészi szolgálatra jelentkeztek a rendház lakói, de a nagy küzdelem befejezése után visszatértek a zárdába, hogy folytassák lelképásztori és hitoktatói működésüket. Aztán a liberális korszakban következett be je-

lentős változás a rendház életében. A zárda és a templom eredetileg négy holdas telken épült, de 1894-ben három holdat 15 ezer forintért a városnak engedett át a rend. Az akkori városvezetőséget terhelte a felelősség, hogy a kapucinusok kertjéből kihatott parcellákat majdnem kizárólag zsidóknak adta el. Most négy új utca van a helyen, amelyet egykor a zárda falai vettek körül. Tiszta gettó...

A szép kert feláldozása megrendítette a kolostor anyagi helyzetét, ami különösen a világháború folyamán vált érzhetővé, amikor a vételárként kapott összeg elértéktelenedett. Ebben a szegénységben érte a zárdat a román megszállás. Nem volt a derék kapucinusoknak újszólván semmi jövedelmük se többé, mert külső birtokkal — s ez szintén kapucinus hagyomány — nem rendelkeztek. Annakra szegények voltak, hogy mikor a szomorú emlékü Ghibu professzor, aki mindenfelé kutatott elkereshető magyar egyházi vagyonok után, a zárdában járt és meggyőződött a kapucinusok nyomoruságos helyzetéről, kiáltotta, hogy hétében hagyja őket, mert ezért a „vagyonért” nem érdemes harcot kezdeni.

De azért a román államhatalom mindent elkövetett, hogy lehetetlenné tegye a Romániában árván maradt s a konkordátum értelmében közvetlenül Róma alá helyezett nagyváradai kapucinus rendház életét. Nem engedte meg, hogy utánpótlást kapjon az anyaországból s így a kolostor néptelenedni kezdett. Két páter meghalt a megszállás idejében s a megmaradtak nagy munkát végezve tengették életüket. A harmincas években páter Szilveszter kérvényt nyújtott be a kultuszminisztériumhoz, engedjék meg, hogy Csehszlovákiából egy frátert hozzon át. E sorok írója nyújtotta be Bukarestben a kérvényt s azt a választ kapta: „Nem teljesíthető, mert a kapucinus rend jogilag nem is létezik Romániában.” Csak nagy közbenjárások árán lehetett annyira leküzdeni Bukarest ellenséges indulatát, hogy a rend tagjai mégis folytathatták működésüket egészen a felszabadulásig.

S most új életet kezd a kolostor. Páter Veremund, az új házfőnök, aki már több rendházat és templomot épített újjá, most a nagyváradai zárda és templom rendbehozását tűzte ki élete céljául. Addig, mondja, nem tud meghalni, amíg célját el nem érte.

Prohászka püspök ragaszkodása a kapucinusokhoz

Beesukja a rendház történetének avult fedelét s levezet a templomba. Utközben a trianoni Magyarország kapucinus rendházainak életéről beszél s a bodajki kolostorról szólva, megható emléket elevenít fel.

— Egyszer a bodajki állomáson várakoztunk együtt Prohászka püspökkel, aki rövid elmerengés után így szól hozzám: „Meglátja, páter Veremund, hirtelen halál fog érni engemet. De ha nem így lesz és megrokkannok, akkor a bodajki rendházba vonulok vissza s innen fogom adminisztrálni híveimet. Ha pedig olyan öregséget érnék, hogy erre sem lenne erőm, akkor a moóri zárdában, a kapucinus testvérek között fogom megvárni, amíg Istenhez térhetek...” Hosszú csend követte szavait. Mindketten könnyeztünk.

A templomba érünk. Tárva-nyitva a kapuja s egy fráter, kámszásját fejére borítva, takarít benne. A komor színűre mázolt falak megkopottan állanak s helyenkint ujjnyi széles repedések futnak végig rajta. Itt már csakugyan elérkezett a javító munka ideje. A költségek egy részét a rendtartomány vieli, valamennyi hozzájárulást a várostól is várnak a kapucinus atyák, de a hívek áldozatkészségéhez is folyamodniok kell. Az akció rövidesen megindul s remélhetőleg beteljesül páter Veremund óhaja, hogy a háboru győzelmes befejezésekor már az új idők derűsebb, bizakodóbb eszelmének megfelelően újjáalakított templomban hangzik majd fel a hálaadó „Te Deum.”

Jávör Béla

Ülést tartott az Erdélyrészi Gazdasági Tanács

Kolozsvárról jelentik: (MTI.) Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács legutóbbi ülésén foglalkozott Szolnok-Doboka vármegye átiratával, amely a juhtenyésztéssel, az erdőgazdálkodással és a gyümölcsstermeléssel kapcsolatos iparosítási lehetőségekre mutat rá. A tanács az átiratot elfogadta és beleilleszti abba a felterjesztésbe, amelyet a visszatért erdélyi részek iparosítási lehetőségeinek fejlesztése érdekében a közeljövőben a kormányzat elé juttat.

Szőrmék, bundák, megóvását
biztosítással garancia mellett vállalom.
Telefon (18-90) hívásra érte küldök.
Tavasza szőrmét csak
HALÁSZ IMRE
szücsüzletében vásárolion
Kazinczy Ferenc-u. 4. (Szinház mellett.) Tel. 18-90.
Ezüst és kék rókák, nerczek, kepek stb.
Eladás nagyban és kicsinyben.

BALOG SEMJÉN NEMZETSÉGE

42.000 ősi okmánya van a Kállayak híres levéltárának

Kállay Miklós személyével olyan férfiú került kormányunk élére, akinek családjában közjogi méltóságok betöltése hagyományos dolog. A nagykallói és farkasszói Kállayak története kezdettől fogva egybeforrt az ezer éves Magyarország történelmével. Hála Istennek, a származás ma már egyetlen pályán sem számít, el- törpül az egyén kiválósága mellett, de mégis szembetűnik ott, ahol az elődök kiválósága is hozzájárul.

A Kállayak hajdan kis birodalommal felérő uradalmakban jöttek kiskirályai voltak a népnek. Kerültek közülük királyi bajtársak, zászlós- urak, comesek, vicecomesek, iörendek, követek, tudósok, írók, teljhatal- mű kormánybiztosok, miniszterek. A szó nemes értelmében való nagysz- szonyok sorozatában egyik Kállay leány Kemény János — később Erdély fejedelmének — hitvese, egy másik pedig Jósika Miklós első fele- sége

Magasra ivelő pályáikon sohas- e voltak beugrók „sine curakeresők és olyanok, akiknél az állással jön meg a rátermettség. Magas állásokra szü- letésüknél fogva is kijelölten, fokrol- fokra haladva bővítették tudásukat a vállalt feladat tökéletes elvégzésére.

Honszerző ősük

Balog Semjén, Almos vezér idejében a 108 nemzetség egyik feje volt. Jó- szágait nem adományként kapta, ha- nem honfoglalással szerezte. Ezekből nem egy, ma is a család birtokában van. Többek közt a honszerző nevét örökítő Kállay-Semjén is, amely ma miniszterelnökünk javaihoz tartozik.

A család eredetét 1058-tól, de ge- nere Bolog Simian Ubultól kezdve a legfelsőbb magyar fórumok hitelsitét- ték. Érdekes cimereük is utal az ősi eredetre. Sárkánytól befogott körben fent magános emberfej, tulsó oldalán hal alakja, alattuk két szív. Az újabb cimerek sisakos, — a legrégebbek kucsmás fejet ábrázolnak. Amint a honfoglalaskori leletek sem sisakra, hanem díszített nemezfövegre utal- nak. Az a magános fej a cimereben kétségtelenül a nemzetségfőre vall, a két szív az uralkodó és haza iránti hűség. A sárkányalak a Hunyadiaktól vitészéért kapott Sárkány-Rend- ről beszél.

A példátlanul gazdag Kállay levél- tárban benne van a magyar nemzet egész történelme. 42.000 darabon felü- li ősi okmányát letétképpen a Nem- zeti Múzeum őrzi; fióklevéltárának mondható. A család történelmi érde- kére, — hagyománytisztelőtére vall, hogy minden vészen-visszontagságon át tudták menteni.

Történetbuváraink

A 70-es években ébredtek rá, hogy mennyi pótolhatatlan ősrégi magyar írás ment veszendőbe az idők folya- mán. Egész tudósraj indult el akkor szerte az országba, menteni ami még menthető. Keservesen felpanaszolták, hogy sok nemesi családnál a régi ok- mányok, levelek, padláskuckókban, pince, magtárzúgokban halmozódnak penész, doh és régcsalók szabad zsák- mányául. Annál inkább hozsannáztak, ha valahol épkezláb levelesládakra, levéltárcsákra bukkantak. Hogyne áradozott volna Pesty Frigyes halha-

atlan érdemű történelemkutatónk, egyideig különböző hivatalok tanyáz- tak, mindaddig, amíg az állam elme- kórházzá be nem rendezte. Ma is ezt a célt szolgálja. Töszomszédságában a terebélyes, kétszárnyú Kállay Ákos féle kúrián előbb a női osztályt hely- zték el, ma az ápoló apácák ké- nyelmes otthona. Kertjébe szinte be- könyökölnék a régi megyeháza pince- tömlőceinek vasrostélyos ablakai Kisgyermek koromban ott gyakran játszadozva, borzongva leskelődtem a rácsok között; árnyakat képzeltem a hcmályba. Pedig akkor már a várme- gye rabjai selyén csak avult lim-lo- mok penészedtek.

Pesty idejében még ők sinylődtek benne, még élte a megyeháza is régi életét, ő pedig örömmel élt a Kállay Ákosék és udvartartásuk (annak le- hetett nevezni) vendégszeretével. De csak csinján, amint boldogan pa- naszolja, mert a Nagykállóban eltöl- tött két hét alatt, napi 18 órán át a levéltárt bujta, mégis alig ért a vé- gére. Pedig elébe már rendezetten ki- nálkozott. Tüzálló, nedvességmentes ólomtokokban. Előtte már regisztrál- ták századokon át. A család íródeák- jai, litterátus tisztviselői sorolták fel okmányait kilenc vasos kötetben. Az újabb korban, 1788—90-ig tunsádi Pálffy Salamon, a Kállay-ház levéltá- rosa. Talán utóbb elrestelte magát a

A Kállay levéltár

1877-ben került a Nemzeti Múzeumba s vált ezzel közkinccsé. A vármegye pár évvel későbbben hagyta el Nagy- kállót, amikor is székhelyével Nyir- egyházára költözött. Az utóbb mű- emlékké nyilvánított megyeházán

másvilágon, mert Pesty Frigyes az ál- tala számbaszedett 40 darab Árpád- kori okmánykincshez a levéltárból még öt darabot sorakoztatott.

Anjou-kori és későbbi irások révén is pótolhatatlan forrása az a levéltár a történelemkutatóknak. Legfőbb büszkesége, unikumértékű kincse a páratlan aranybulla példány. A II. Endre által kiadott, aranybullával erősített adománylevél, s a IV. Béla korából származó, ugyancsak arany- bullás okmány. Legrégibb írása Alexander szabolcsi comesnek 1210- ben, Karászfaluban keltezett levele. A bihariakat különösen érdekelheti, hogy egy 1361-ben kelt okiratuk Bi- har megyét Várad vármegyeként em- itti.

Kifogyhatatlan forrása

A Kállay levéltár azoknak is, akik a multat kisebb mozzanataiban is ku- tatják. Akik például megállnak a so- roknál, melyek elmondják, hogy az országbíró, az egyik Kállay peres el- lenfelet „tisztító eskűre” rendeli. — Vagy az 1355-ben keltezettnél, amely- ben a nádor Kállay Péter ellenesét bajvivásra, páros viadalra utasítja. Aki aligha érezte magát igazában, mert a mérkőzés elől meghátrált.

Valóságos inyenccfalat a levéltár egyik latin levelének magyar záradé- ka. 1485-ben egyenigi Török Imre Paksy Lajossal együtt írta Kállay Já- nosnak, betűszerint emígyen: — „Em. Thewrewk kewzwn krysththanan leghen kenweb yhnanak Zaaz yo naphath keth Zaaz yo eeth hozyaya.” — (Emericus Török köszön Krisztiná- nak, legyen könnyebb inának, száz jó napot két száz jó éjt hozzája.)

Ez már aztán igazi csemege! Ami- kor a 15-ik századból úgyis ritkaság a magyar nyelvemlék, hát még ilyen tréfás, izletes találásban. Nyilván va- lamelyik Kállay nagyasszony köszvé- nyes bántalmára céloz és kíván meg- duplázva fájdalommentes jó éjeket.

Páratlan édekességű a levéltár egyik levélhagyománya. Egy hajdan való kolozsvári professzor írja Szab- olcsba egyik Kállaynak, kedves ta- nitványa édes apjának, hogy a fia ki- tűnően halad, példás magaviseletű. Legkedvesebb pajtása és tanulótársa azonban már másmilyen és aligha vi- szí sokra, mert egyre csak a madarás- száson jár az esze. Ebben az esetben nem vált be a pedagógus profécia, mert a madarászó tanulótrárból később Mátyás, az igazságos, a nagy Mátyás király lett.

Leccsipegetett hajtásai ezek az ősi irások rengetegének; a Kállay csa- ládfa egy-egy ágát színesítik. Királyi kegyek, kitüntetések, adományok is tarkítják, csak éppen titulusok nem. Mert ezeket a Kállayak elhárították, azt tartván, hogy Árpád apánk nem osztogatott ilyeneket. Egyetlen kivét- el akad közöttük a szabály alól; de ez a szabályt csak erősítette.

Kállay János, e néven a XIII-ik, el- fogadta ugyan a grófságot, de csak a saját használatára. Gyermektelen há- zasságban élt, ő nem örököthette. A többi Kállay pedig nem kért belőle.

Nemzetfenntartó tulajdonságokkal is birnia kell annak a családnak, mely a nemzet javára több mint har- minc' emberöltőn át hanyatlás nélkül viszi tovább a saját életét. Akik rég- óta és elődeiken át is ismerik őket, ismerik ezeket a tulajdonságokat is. Többek között a frázis nélküli haza- szeretet, a törhetetlen akaratot, haj- lithatatlan gerincességet, a példaadó kötelességtudást és kötelességvállá- lást.

JÓSA JOLÁN

50 fokos melegben — 50 méterre a tengert színe alatt

Japán buvárhajóparancsnok elbeszélése a Jáva körüli harcokból

Tokió, április hó.

A tengeralattjárón való utazás so- hasem tartozik a kellemes kirándulá- sok közé, különösen pedig akkor nem, ha az egyenlítői kánikulában kell az ellenségre vadászni. Három hónapja már, hogy szinte szakadatlan- ul uton vagyunk és elég alkalmunk lett volna megszokni, azonban erről a világról való ember sohasem fogja megszokni. Jáva körüli portyázásunk minden mozzanata úgy él emlékeze- temben, mint az emberi teljesítőké- pesség legvégső határának próbája.

Hosszu, kimerítő út után közele- dünk célunkhoz. A kibírhatatlan tró- pusi hőség még itt a tenger alatt is tikkasztó sullyal nehezedik ránk. A legénység a szó szoros értelmében li- heg egy kis friss levegő után. Az egyenruhát lehetetlen lenne kibírni: a hőmérő 40—45 celsius között mo- zog, a gépek körül az 50—55 fokot is elé-i. Két matróz ajultan esik össze.

Felszállni a víz színére? Lehetet- len! Parancsunk világos: célunk eléréséig nem szabad elárulnunk magunkat.

Tehát tovább, ami embertől kitel- het, megtesszük.

Végre buvárhajónk megérkezik az előirt pontra. Óvatosan felmerésze- dünk. Nem sokat nyertünk vele: firs levegő, az igaz, de a hőmérő itt sem száll alább. Azonban hamar megfedekezünk a vérforraló forró- ságról: alig szálltunk fel, már műkö- désbe is léphetünk. Egy modern hol-

land teherhajó tart teljes gözzel a sziget felé. Legalább 15.000 tonnás, valószínűleg csapatokkal és hadi- anyaggal megrakva. Nem számított ránk, főképpen itt, a parttól alig puskalövésnyire. Nincs nehéz dol- gunk vele.

Egyetlen pontosan célzott torpe- dó és vége. A hadianyagrakom- mány pótolta, ami torpedóink ere- jéből hiányzott.

De nem sokáig örülhetünk az olesó sikernek. A parti útegek nyomban mozdulatlanul, 50 méteres mélység- ben. Valóban feksziünk: takarékos- kodni kell az oxigénnel. A hőség pe- dig tovább emelkedik. Jártányi erőnk sincs már és szédülten támoalgunk, amikor vége szakad a szörnyű kí- nszenvedésnek. Azonban mégis örö- mel és büszkeséggel emléksziünk vis- sza kalandunkra. Nem a holland csa- patszállítóhajó légherőpitése tölt el büszkeséggel; amíg az 50 fokos hőség- ben kuporogva lekötjük az ellenség figyelmét, az alatt egyik csapatzállító- flottánk teljes biztonságban ki tudott a szigeten kötni. A poklok minden kínját szenvedtük el, de nem hiába (MN)

Szent László Hét 1942

A diákság munkája a „Szent László Hét” sikere érdekében

A Szent László gimnázium és a Nagy Sándor polgári fiúiskola 160 növendéke indult el, hogy szétosza a háztulajdonosok között a polgármester felhívását, amelyben a szálláshely felajánlását kéri a Szent László hét ünnepségekre. Az ünnepi hét rendező bizottsága ezúton is kéri a város polgármesterét, hogy fogadják szeretettel a felkérés munkát végző ifjúságot és a nemes ügy érdekében minél több férőhelyet ajánljanak fel. Könnyen előfordul, hogy az ilyen munkában gyakorlatlan ifjúság 1—1 házat kيفةjt, vagy a házigazdát nem találja otthon és később nem tér vissza a kérdőív átadása végett. A rendezőbizottság ezért fölkéri a háztulajdonosokat, hogy aki hétfőn estig ilyen összeíróívet nem kapott, legyen szives szóban, írásban, vagy telefonon csak a nevet közölni az Idegenforgalmi Hivatalban annak, aki férőhelyet ajánlott fel. Ismét hangsúlyozzuk, hogy a lakásért az igénybevétel idejére, a lakás minősége szerint 150—4 pengő napibért fizetnek. Nemcsak a különbejáratu szobák, hanem minden felhasználható fekvőhely szükséges. (Idegenforgalmi Hivatal, Rákóczi-út 13. sz. Telefon: 12—89.)

Élőkészületek a Szent László hét asztali-tenisz versenyére

Lapunkban már megemlékeztünk a Kolping-Egyetértés asztali-tenisz szakosztálya által vasárnap délelőtt rendezendő osztályozó versenyről, mely tulajdonképpen nem más, mint a játékosok erővizsgálója a Szent László-héten a Kolping-Egyetértés S. E. által rendezendő nagy Vándordíjas Emlékversenyre. Ezen a versenyen a Kolping-Egyetértés és a NSE vendégül látja a Szegedi, a Zentai és a Gyulai Sport Egyletek asztali-tenisz csapatait.

Május 24-én kezdődnek a középiskolai tanulmányi versenyek

A budapesti tankerületi királyi főigazgató közli, hogy az idei országos középiskolai tanulmányi versenyeket május 24-én kezdik a Barcsay-utcai Madách Imre gimnáziumban. A verseny tárgyai: magyar nyelv, latin nyelv, történelem, földrajz, természetrajz természettan, mennyiségtan és rajz. A versenyre minden fiugimnázium és leánygimnázium a felsorolt tantárgyakból egy-egy nyolcadik osztályú tanulót küldhet. Magántanulók nem versenyezhetnek. (Magy. Tud.)

Felnőttek osztálya a kereskedelmi középiskolában

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 134.694—1942. számú rendeletével az 1942—43. iskolai évtől kezdődően a nagyváradi áll. kereskedelmi középiskolában a felnőttek részére kereskedelmi középiskolai osztály (tagozat) felállítását engedélyezte. A tagozatnak első osztálya a rendelet értelmében folyó évi szeptember havában megnyílik. Felhívom mindazokat, akik a tanfolyamra helyük biztosítása végett már eddig is jelentkeztek, hogy végleges felvételük végett hétköznaponként 11 és 13 óra között jelentkezzenek a Baross Gábor kereskedelmi középiskola igazgatójánál. Ez alkalom-

mal 30 pengő felvételi díjat kell fizetniük. A tandíj 150 pengő lesz, ez az iskolai év folyamán részletekben fizethető majd. Ismételtül közlöm, hogy a tanfolyamra csak olyan férfiak vehetők fel, akik folyó évi szeptember hó 15-én 24. életévüket betöltötték. Nők, ugyszintén 24 évnél fiatalabb férfiak a tanfolyamra nem vehetők fel. Saját érdekében kérek mindenkit, hogy a felvételre mielőbb jelentkezzenek, mert a tanfolyamra csak korlátozott számban vehetők fel hallgatók és ez a szám rövid idő alatt be fog telni. Bartsch Sándor, a kereskedelmi középiskola igazgatója.

Magyar nemzeti táncok bemutatója a Pajkossy-tánciskolában

A Népművelési Bizottság által rendezett magyar táncanfolyam f. évi április 18-án befejeződik. A munkásosztály fiai és leányai ünnepélyes táncvizsga keretében mutatják be a körmagyart, a palotást, a csürdögölőt, a székelydobogóst, a sormagyart, a csárdást és csárdászváltozatokat. Pajkossy Imre táncanár úttörő munkát végzett nemzeti táncaink tanításával és népszerűsítésével. A nemzetköziségben vonagló és elkülönülő úgynevezett modern táncokkal szem-

ben megvetette alapját a magyar táncok erényeinek: a lovagiasságnak, a tiszteletadásnak és a közösség tiszta örömeinek. A tanfolyam résztvevői bionyára terjeszteni fogják nemes magyar táncainkat. A Népművelési Bizottság pedig több ilyen tanfolyam rendezésével igyekszik majd magyar ifjúságunkat a tánc síkjain is ősi műveltségünk megbecsülésére nevelni és a kedély külső megnyilvánulásában magyarosságra szoktatni.

Uj kerékpárok részletre is. Javítások olesón **JAKAB** műszerésznél Kossuth-u. 5 Tel. 23-30.

Virágzás idején tilos a gyümölcsfák arzéntartalmu szerrel való permelezése

A gyümölcsfák virágainak megtermékenyítését nagy mértékben segítik elő a méhek, ezért nagy nemzetgazdasági érdek fűződik a méhek védelméhez és elhullásuk megakadályozásához. Minthogy a gyümölcstermelők sokszor még a virágzás idején permeleztek a méhekre ártalmas szerrel, jelentős károkat okoztak a méhállom-

mányban azok megmérgezése által és azonfelül még a virágok hiányosan maradt termékenyülése általános. A földművelésügyi miniszterium ezért 185.300—941. sz. rendeletével eltiltotta a gyümölcsfáknak a virágzás tartama alatt a permelezését. E tilalom megtartását ellenőriztetni és megszegése kihágást képezvén, büntetendő.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület alapszabályait jóváhagyta a belügyminisztérium

A több, mint 60 éves multra visszatekintő Erdélyrészi Méhész Egyesület alapszabályait a belügyminisztérium 267.870—1941 sz. a. 1942. január 15-i keltezéssel jóváhagyta és erről Kolozsvár város polgármesteri hivatal ertositette az egyesületet. Az egyesület megszakitás nélkül folytatta Erdély méhészeti kulturmunkájának fejlesztése érdekében az önzetlen, közérdekű munkásságát és most erőteljesebb lendü-

lettel fogott hozzá 5 éves gazdag munkatervének végrehajtásához, amely felöleli az erdélyi méhtenyésztés, a méhlegelő, méz- és viasztermelés, értékesítés, feldolgozás, méhnemesítés, szakoktatás, szaksajtó, méhégészség ügy összes időzerű kérdéseit. Erdély méhészársadalma örömmel vette tudomásul ősi otthona, az Erdélyrészi Méhész Egyesület alapszabályainak most történt jóváhagyását.

Háziasszonyok figyelmébe!

Háziasszonyok figyelmébe!

MONTALION LAJOS

műszövő. Ajánlja saját készítményű len árúját, lendamaszt, asztalterítőt, törölközőt. Szabadka, Katona-utca 33. szám. Mechivásra vétel kötelezettségo nélkül felkeressük.

SZOBROK

feszületek, rózsafüzérek, plakettek, szentképek stb. legolcsóbb beszerzési forrása

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebbi templom-berendező és zászlóékesítő vállalata Budapest, IV. Váci-utca 41 sz. Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44. 78 éves cég.

Súlyos büntetéssel sujtják Németországban a hadigazdálkodás megkárosítóit

Berlinből jelentik. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A hadigazdálkodásból fontos nyersanyagok és termékek szétosztásával kapcsolatban kiadott új rendelkezések szerint azok, akik szándékosan hamis adatot vezetnek be a szükséges és munkában álló munkaerőkről, a hadigazdálkodás számára szükséges nyersanyagokról, anyagokról termékekről, gépekről eszközökről, vagy készletekről és ez által veszélyeztetik a hadigazdálkodás szükségletének fedezését, fegyházzal, különösen súlyos esetekben halállal büntetik, ezenkívül pénzbüntetést is lehet kiszabni korlátlan magasságban.

Nagyvárad thj. városi Közjóléti Szövetkezet.

255—1942.

Felhívás

Nagyvárad thj. Város Közjóléti Szövetkezte az év folyamán nagyobb arányú városzéli munkáscsaládi házak építését és juttatását irányozta elő. Felhívja az érdekelteket, hogy minden 4 és ennél többgyermekes, (csak a családi eltartásban élő 18 éven aluli gyermekek jöhetnek számításba) fedhetetlen előéletű családok, — akiknek havi jövedelme 150 pengő (gyermekenként havi 30 pengő) vagyona az 5000 pengő nem haladja meg — hosszulejáratu törlesztéses házvetelre igényt tartanak, nyujtsák be kérelmüket a Szövetkezet Gróf Teleki Pál-utca 27. szám alatt lévő hivatalánál.

Nagyvárad thj. Városi Közjóléti Szövetkezet igazgatósága.

Nagyvárad thj. város adóhivatala.

Árverési hirdetmény

Alulírott városi végrehajtó ezennel közhírré teszem, hogy közadótartozás fejében lefoglalt ingóságokra az 1927. évi 600/P. M. számú H. Ö. 67—69. §-ai alapján mindkét árverést a városi közraktárban tartom meg.

Az első árverés 1942. május hó 6-án d. e. 11 órakor, a második 1942. május hó 15-én d. e. 11 órakor lesz megtartva.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen a lefoglalt ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyedrésze erejéig tesznek ajánlatot.

2. A második árverésen azonban becsértékre való tekintet nélkül a legtöbbit ígérőnek adatnak el.

3. A vételár és a forgalmi adó készpénzben azonnal fizetendő.

Nagyvárad, 1942. április 10.

Miklós Miklós sk. végrehajtó

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egyóra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

BÁRDOSY LÁSZLÓ — SZOMBATHELY DISZPOLGÁRA. Budapestről jelentik (MTL): Bárdossy László volt miniszterelnököt Szombathely városa még a hónapban tartandó díszközgyűlésén díszpolgárává választja.

Korai jégverések. A jégverések már kora tavasszal megkezdődnek és a vetésben súlyos károkat okoznak. Saját érdekében áll minden gazdának, hogy jégverési károk ellen biztosítással védekezzen, mert a nagy nemzeti érdek mellett elsősorban saját vagyonának védelméről van szó. Egy gazdálkodó se hagyja a nemzet kincsét, a drága magyar termést, biztosítatlanul és jégbiztosítását minél előbb jelentse be, hogy már a korai jégkárok ellen is fedezve legyen. **AZ ELSŐ MAGYAR ÁLTALANOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** főügynöksége: Szent László-tér 2.

Hol lehet izletesen étkezni?

BAKCSY-étterem
 Kapucinus u. 3.

EGY KÉPVESELŐ HOLTTESTÉT VETETTE PARTRA A DUNA BUDAPESTEN. Budapestről jelentik: (MOT) Pénteken a Duna Budapestén egy hatvanöt év körüli férfi holttestét vetette partra. A ruhában talált iratok szerint Török országgyűlési képviselő lenne a halott. Az eddigi nyomozás szerint a Lukács-fürdő szállodájában lakott. A nyomozás tovább folyik.

Egy és két pengős ezüstöt és törött aranyat magas napon beváltak. Svájci anker és cszylinder órák megérkeztek

K. VASSY S.
 Hlatky (v. Zöldfa) u. 19 és 16 sz.

Összeütközött egy északamerikai és egy argentin hajó. Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelent: Norfolk közelében egy hatezer tonna szénét szállító argentin hajó összeütközött egy észak-amerikai hajóval. Az argentin hajó elveszettnek tekinthető. Személyzetét állítólag megmentették.

* Reklamék, fotelek állandó raktára Mansberger kárpitosnál, Rimanóczy-u 5 szám

Figyelem! Keresek megvételre

Eztergapad 2 és fél-3 m csúcs-t, gyalugép 1-1.20 m. löket, Söping 45 cm löket, 1 nagy fűrőgép sebességváltóval, 1 hegesztő apparát vágópisztollyal és komplett felszereléssel, 1 és fél tonnás vashévír, 1 tonnás flascucóg, 1 lemezolló 35-40 cm. vágó felülettel, 1 golyó prés 15 tonna nyomókép, takarmányzúzó-medikógó 12-14 kalapácos, magtisztító szektor, 12 m. transzmisszió 45-50 m/m, lehet több darabból, 1 jókarban lévő autómotor 24 Hp, kovácsúllók 1 drb 50-60 kg, 1 drb 25-30 kg., egyéb szerszámok, 2 darab kovácsatú 30-50 kg., különböző méretű csőprések, 1 Boss dinamó vagy erősebb egyenáramú dinamó. Asztalos gyalupadot, 1 nagy szerszám szekrényt, erős építési lehet 3 ajtós íróasztalt. Részletes leírást utolsó ár feltüntetésével kérek

MATTA LAJOS, Prohászka-tér 7 sz. Nagyvárad

EMLEKMŰVET EMELNEK A HÁBORU UTÁN AZ ELESETT UJSÁGÍRÓK EMLÉKÉRE. Velencéből jelentik (MTI): A NTL. jelenti: Az ujságírókongresszuson közzölték az elnökség határozatát, amely szerint a háboru után méltó emlékművet létesítenek az elesett ujságírók emlékére. A velencei ujságírókongresszus megnyitását megelőzően a tanács tartott ülést, amelyen magyar részről vitéz **Kolozsváry-Borcsa Mihály** és **Zimmer Ferenc** vettek részt. A kongresszust **Weisz százados** nyitotta meg és vázolta annak célkitűzéseit, majd **Rovasio** olasz párttitkár és **Sündermann** német törzsvezető tartott előadást.

Női ruhát, kabátot
 kosztümöt?

Mágoriné
Katona Böskéné
 Katolikus Körben

Dühösek az amerikaiak. (MN) A japán Tokio Nicsi Nicsi jelenti, hogy azokat a cseresznyefákat, melyeket egykor Tokió városa ajándékozott Washington városának, a washingtoni központi parkban most megvadult amerikaiak elpusztították.

RENDELET AZ ERŐTAKARMÁNY FORGALMÁNAK SZABÁLYOZÁSÁRÓL ÉS AZ ACETILÉN GÁZ ELŐÁLLÍTÁSÁRÓL. A Budapesti Közlöny szombati száma közli a kormány rendeletét az erőtakarmány forgalmának szabályozásáról, valamint az acetilén gáz előállításáról és felhasználásáról szóló rendeletet.

Jó cigányzenét akar hallgatni?

BAKCSY-étteremben
 Kapucinus u. 3.

FELHIVOM a vas- és fém-tergályosokat, gyalusokat, marókat valamint géplakatosokat, hogy a diógyőri m. kir. állami Vas-Acél- és Gépgyárakhoz való elhelyezkedésük végett a munkaközvetítőnél f. hó 14-én, azaz kedden reggel 8 órakor jelenjenek meg. Mikor is a gyár kiküldöttjei a helyszínen fogják a megfelelőket kiválasztani.

Különös vadászerencsétlenség. MN Dassensenben egy embert verébvadászat közben saját golyója sebesített meg. A golyó egy kemény tárgyról visszapattant és a vadászt oly szerencsétlenül találta el, hogy kórházba kellett szállítani.

NAGYVÁRAD VÁROS TÉRKÉPE kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalánál. (Szilágyi Dezső-utca 5. szám.) Fekete nyomással ára 1.60.

Korona Filmszínházban
 Minden eddigi sikert felülmulva fut minden idők legszebb magyar filmje

A beszélő köntös

Jegyelővét d. e. 11-1/2 1-ig, d. u. 1/24-től 1/45 ig, 1/26-től 1/47 ig, 1/28-tól 1/29 ig.
 Előadások pontosan 3, 5, 1/4 8, 1/2 10 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor mainé.

Furcsa japán foglalkozás. (MN) Japánban még most is nagy közkezdveltisének örvendenek a vándorló szappanbuborékfúvók. Szerszámaikkal, egy fatányérra, néhány bambuszcsővel városról-városra, faluról-falura vándorolnak és rendszerint a piacereken ütik fel üzletüket. Anélkül, hogy valamilyen propagandára lenne szükségük, nyomban nagy embertömeg veszi körül őket és korra, nemre való különbség nélkül gyönyörködve figyelik, mint szállnak a lége az ezer színben csillogó buborékok. Mire a szappanos víz kifogy, a halás közönség már csordultig tölti aprópézzel a gyűjtőperselyt és a szappanbuborékkereskedő már indulhat is új „piacot” keresni.

«Délvidéki» hernyőselyem harisnyák kis hibával már 4 pengőtől

Horváth Károlynál

Hlatky Endre volt Zöldfa utca 8

AZ OLASZ HADSEREG LEGNAGYOBB KATONÁI. (MN) Az olasz haderő nem annyira legnagyobb, mint inkább legmagasabb katonája egy matróz, aki elérte a 208 centimétert. A sorrendben utána különösképpen egy lovas katonát következik 206 centiméterrel.

NEM MINDENNAPI AMATŐRFÉNYKÉPESZ. (MN) Egy fiatal norvég halász a mesterege nyújtotta alkalmat felhasználva az északi fény fényképezésére specializálta magát és rövid idő alatt olyan kitűnő eredményt ért el, hogy a blinderni asztrofizikai intézet nyomban alkalmazta.

Jó bor mellett kellemesen szórakozni?

BAKCSY-étteremben
 Kapucinus u. 3.

Élítelte a törvényszék a borszegei leányrablót

Nagyvárad. Saját tud. A múlt évben Borszeg községben Moza Pál 22 éves legény, miután Alb Virág nevű szive választottját nem adták feleségül hozza, a leány akarata ellenére egyik este Ruzs Tivadár és Bicsi Karácsony barátjával erőszakkal elrabolni akarta s ebben a ténykedésében a leánya segítségére siető apa gátolta meg.

Moza Pál ellen nőragadás kísérlete miatt eljárás indult s a váradai törvényszék hármas büntetőtanácsa szombaton hirdetett ítéletet az ügyben. A bíróság tekintetbe vette azt, hogy Borszegeen a leányrablás népi szokás, de a gyakorlatban arról a szülőknek tudomásuk van, vagy legalább is az elrabolandó lánynak beleegyezése szükséges. Ez az eset nem forgott fenn, mert Moza Pál erőszakkal kísérte meg a rablást, ami ellen Alb Virág a legerélyesebben tiltakozott.

A törvényszék Moza Pál 2 hónapi, Bicsi Karácsonyt 1 hónapi és Ruzs Tivadart 15 napi fogházbüntetésre ítélte. Bicsi és Ruzs büntetését 3 évi próbaidőre felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

ÁPRILY-VERS A STOCKHOLMI RÁDIÓBAN. Stockholmból jelentik: Pándy Kálmán dr stockholmi magyar sajtóattasé a stockholmi rádióban felolvasta Áprily Lajos: Március című költeményét, amelyet eredeti magyar szövegében és saját fordításában adott elő.

Adományok. A Magyar Lapok szegényei részére Szent Antal nevében 10 pengőt adtak át szerkesztőségünknek. Rendeltetési helyére juttatjuk.

CSIKBAN MÉG NEM LEHET SZÁNTANI. Csikszederéről jelentik: A múlt őszi rosz időjárás nagymértékben gátolta a mezőgazdasági munkálatokat. A gazdák abban a reményben tették színt alá ekéjüket és akasztották szegény boronájukat, hogy kora tavasszal kedvező időjárás mellett a hátralékban maradt munkálatokat is jól elvégzik. Április közepe felé tartunk s még nem lehet szántani. A sok csapadék hátráltatja a munkát.

«Délvidéki» erőszáru flortalpu selyemharisnyák már 3 pengőtől

Horváth Károlynál

Hlatky Endre volt Zöldfa utca 8

JOHANN BÉLA ÁLLAMTITKÁR RÓMÁBA UTAZOTT. Budapestről jelentik: (MTI) Johann Béla dr belügyi államtitkár meghívásra Rómába utazott, ahol előadást tart.

Halálra ítélték két katonát Franciaországban. Párizsból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelenti: Az abevillei haditörvényszék halálra ítélte a 45 éves René Caron hadnagyot és a 35 éves Emil Mollet főtörzsrörmestert, mert 1940. májusában a német hadak előnyomulása idején Abavillében megölték 21 polgári foglyot. A legyilkoltak között volt 8 belga, 4 német, 4 olasz, 2 holland, 1 magyar, 1 kanadai állampolgár és egy védnökségbeli.

Kereskedelmi utazók találkozó helye a

BAKCSY-étterem
 Kapucinus u. 3.

Temetések. Özv. Szuhony Ferencné Desits Teréz 76 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a Steinberger-kápolnából. — Marton Józsefné Werbiczyk Mária 48 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Haller kápolnából. — Kovács Józsefné Szabó Mária 62 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz Bem-utca 14-től. (Erdélyi „Concordia”.)

Nagyvárad

th. város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2.-

Abaffy László néprajzi riportjai:

Finnországban és Magyarországon

Közös Népszokások bizonyítják a két nép rokonságát

(B. L.) A Saima tó ott van a magas északi testvérek fenyőerdőkkel borított, tizezernyi tó tükrétől csillogó országában. A nagy tó partján kis városka van, úgy hívják, hogy Lappeenranta.

Bizony! furcsa ország az északi testvérek fagyos országa. Ott nincs bor, nincs pálinka, tilos a eszesivás, Finnországban tehát koresma sincsen.

Csak éttermek vannak, — ravintolák, és kedélyes kis kávéházak, — kahvillák.

A finn legények és leányok ezekben gyülekeznek össze a hosszú téli estéken. Itt nótáznak a finn fiatalok szép, hideg finn dalokat a Kalevalából, Stool zászlósról, — néha pedig furcsa ütemű népdalokat Karélia földjéről.

„Szuomira jobb idők következnek!”

A télidőnek azonban Finnországban csak végeszakad egyszer minden évben. Olyankor mondják aztán finn gyerekek: „Suomessa on kesät!...” „Szuomira jobb idők következnek!”

A jobb idők, a nyár közeledtekor pedig, az utolsó hó elolvadása előtt tehát még egyszer összegyülekeznek valamelyik étteremben a finn legények meg a leányok. Mindig egy péntek este: iltasunnan saapussa... esti fürdő idejénkor.

A nagy teremben összeállnak párosával: Terttu (magyarul Szőlőfürt), mellette kerül az Eero, (Erik) és Pirkko (Piroska) párt a Paavo (Pál) lesz, míg Helmi (Gyöngyvirág) a Jouko (Jóska) karjába kapaszodik. Mindegyik legény és mindenik leány kis gyertyácskát tart a kezében. Bent a teremben azután meggyújtják a gyertyákat. Aztán kimennek az udvarra, ott sítalpat kötnek valamennyien, aztán elindulnak a partra.

Elindulnak a bajtemetésre

Az esztendő utolsó haván vigan siklanak a sítalpak, leányok, legények pedig szélesebben haladnak egymás mellett. Közben énekelnek. Ilyenformán:

„Oi kysät, oi,
Voi tulette, voi,
Voi kysät oi...”

Vagy magyarul a furcsa ütemű szavakat:

„Hej kizsem hej,
Búval jöttél, bajjal,
Jaj kizse, hej!...”

Énekszó mellett futnak a finn legények, meg leányok a Saima partjára. Énekelnek és féltő aggodalommal ügyelnek a gyertya lángjára.

Mert amelyik legénynek, vagy leánynak kioltja a szellő a gyertyáját, az máris feketik reá a Szent Mihály lovára. Ősi babonák hite szerint annak már nemsokára harangoznak.

Amelyik pár ellenben égő gyertyával jut le a Saima-partra... hát ennek is van jelentése. Nemesak ősi babonák hite, hanem fiatal szívük szerelmes akarata szerint is.

„Oi kysät oi!”

Nálunk is ismert népszokás a bajtemetés

S a bajtemetés magyar földön? Tavaszelejen szokott lenni. Bőjti idők mulásakor. Virágvasárnapján.

Bőkényi partok alatt összegyülekeznek olyankor a legények az ivóban. Sok szoknyás magyar leányok pedig a koresma udvarán. Énekelnek, danolásznak.

Mikor aztán odafent az ég alján Sánta Kata már együtt mulat az Ur Bérő-

sível, akkor megindulnak a partra.

Mindegyik legény, meg mindenik leány méteres husángot visz magával. Erre száraz ezalma, száraz virág, meg egyéb könnyen gyuló szerkezet van ráköltve madzaggal. A husángnak a neve: kizse. Amikor a legények megérkeznek a partra, ottan megállanak. Tőlük lejjebb, vízfolyás irányában a leányok is. Mindegyikük gyertyát erősít a kizse közepére. Aztán meggyújtják a gyertyákat. A legények égő gyertyáztól vízre engedik a kizsét. A víz viszi le ezeket lassú csobogással. Le a leányokhoz.

Azok már eddigelő térdig túrték fel a sok szoknyát. Aztán szép sorjában belegázolnak a vízbe. Reáengedik a vízre a kizsét ők is. Aztán kimennek a partra és együtt haladnak a legényekkel. Kiszérik a kizsüket.

Közben énekelnek. Ilyenformán:

„Hej kizse, haj ki!
Gyertyámat ne ótsd ki,
Ugy vidd a tengörbe...”

Mert teszem, ha valamelyik legénynek, vagy leánynak a víz kioltja a gyertyáját, akkor az a legény, vagy leány

máris feketik a Szent Mihály lovára. Mert annak máris harangoznak, legalább is így véli babonás öregek hite... Néha azonban mást énekelnek. Azt, hogy:

„Hej kizse, haj ki!
Gyöngye Erzsé gyer ki,
Balog Estván vár ki!
Hej kizse, haj ki!...”

Persze: a Turi Kata a Suba Sandrit éneklé ki. A vak Gera leánya pedig ismét mást. Akit a szive óhajta, a Páncél Gyurkát. Ezt olyankor énekelgetik, amikor odabent a vízben két kizsét egymás mellé sodor a víz árja. Mert ennek is van jelentése.

Nemesak babonás vén öregek, hanem fiatal szívük szerelmes akarata szerint is.

„Hej kizse, haj ki!...”

Évezredes elszakítottágokon túl is, Saima partján, bőkényi vizek mentén azonos lélek öröklik azonos népi szokásokkal az el nem tiporható testvéri mivolt fölött.

„Hej kizse, haj ki!...”

SPORT

Nagyszabású motorkerékpáros versennyel szerepelnek a leventék május 3-án a Szent László héten

Ertékes versenytárgyakat osztanak ki a nyertesek között

(Hírívő.) Nagyvárad munkatársunktól.

Még élénken ott él mindnyájunk emlékezetében a kirobbanó sikerű Népligeti Levente Kismotoros Verseny máris újabb nagyszabású gyorslevente eseményekről számolhatunk be. A korszerű modern honvédelem egyik legfontosabb eszköze a motor! A sebességnek ugyanis óriási szerepe van, amint ezt a háboru eddigi tanulságai mind-mind fényesen igazolják. Érthető tehát, hogy leventéink nem pihennek meg az eddig kivívott és méltán megérdemelt babérokon, ha-

nem lelkes, fáradozást és áldozatot nem kímélő munkával készülődnek újabb és újabb helytállásokra.

Örömmel közöljük a gyorsleventék tervbevetett nagy vállalkozását, a Nagyvárad *Csillagtúra Verseny kiírását*. Valóban rendkívüli módon alkalmas arra, hogy ezt — a honvédelmi szempontból is olyannyira fontos — szép és férfias leventemunkát minél szélesebb körben terjesszék, *bebizonyítva* a korszerű leventeszellem áldozatos munkavállalásának gazdag gyümölcsbeérését.

Irány: Szent László városa!

E hatalmas arányú s az eddigiek méreteit messze túlszárnyaló portya kiformálása és irányítása két kipróbált sportférfi kezében van: Kiss János motóros leventeoktató és Vida László gyorsleventeoktató kezében.

A Szent László-ünnepi hét (1942. május 3—9.) sportrendező bizottsága nagyvárad befutóval kerékpáros, kismotoros és motorkerékpáros versenyek részére országos csillagutrat rendez a nagy király emlékének méltó megünneplésére. A résztvevők május 3-án kötelesek Nagyváradon a Mussolini-téri ellenőrző állomáson jelentkezni.

A csillagtúra résztvevői az ország bármely részéből tetszés szerinti utvonat választhatnak a kiindulási ponttól a nagyvárad befutóig. Ezt azonban kötelesek a verseny rendező-

bizottsággal az április 25-iki nevezési zárlatig *írásban* közölni.

Szélnél sebesebben...

Kerékpárosok legkisebb óránkénti átlagsebessége 20 km., a kismotorosoké 45 km., míg a motorkerékpárosok legkevesebb 60 km-t kötelesek óránként megtenni. A versenyzők kiindulási pontjának legalább 100 km-re kell lenni Nagyváradtól.

A csillagtúra résztvevőinek 1942. május 3-án délelőtt 9 óráig kell elérni a nagyvárad Mussolini-téren levő

Vendéglő, izletes étellekkel, borokkal, olcsó árakkal, figyelmes kiszolgálással, hideg-meleg büffé, állandó zene, menü rendszer, abonenseket felvesz

KOSZTA nővérek

Horthy Miklós ut 37 szám. — Telefon: 104.

célt. Aki tehát a fentebb közölt, meghatározott időpontot túl érkezik oda, az a versenyből kiesik, díjazásban nem részesül.

Felhívjuk a figyelmet még arra is, hogy a nevezéssel egyidejűleg kötelező a részletes utvonat bejelentése vagyis, hogy a résztvevő milyen községeken és városokon fog áthaladni.

A csillagtúra résztvevői kötelesek az írásban bejelentett utvonat betartani. Minden versenyző *menetlevelet* kap, amelyet az ellenőrző községeknek igazolás céljából felmutatni kötelesek. Ezt a menetlevelet indulásakor a levente-parancsnokság által látatkoztatni kell, melynek keretében igazolják a verseny megkezdésének idejét.

A versenykeréppárosok nevezési díja 1 pengő,

a kismotorosok 3 pengőt fizetnek, míg a

motorkeréppárosok 5 pengőt tartoznak befizetni.

A nevezéseket a nagyvárad városi levente-parancsnokság címére kell beküldeni, ahol minden kérdésben készséges felvilágosítással szolgálnak.

A portya mezőnyében külön elbírálás alá esnek a fa- és vaskerekes versenyzők. A díjak igen bőségesek. Értésülésünk szerint a tiszteletdíjak között teljesen felszerelt kerékpárok is vannak.

A rendezőség alaposan felkészült a portya lebonyolítására. Legalább háromezres résztvevőre számíthatnak. Ezeket Nagyváradon 48 óráig vendégül látja, tehát díjtalanul gondoskodik el látásról és szállásról.

Vivóversenyt rendez hétfőn az NSE

(Nagyvárad.) Hétfőn délután 5 órakor az NSE vivó-szakosztálya gyakorlótermében nyilvános házi pontszerző versenyt rendez. Tör mellett kardvivó verseny is lesz. Az érdekesnek ígérkező NSE megmozduláson vendégként szerepelnek a Szt. László gimnázium vivói.

Mint értesülünk a versenyen résztvevő vitéz dr. Nadányi János alispán is. A verseny színhelye az NSE Bémerter 2 szám alatti vivóterme. Belépődíj nincs!

Milyen lesz a NAC összeállítása az Elektromos ellen

A késő esti órákban a vezetőség, ha feltételeken is, de összeállította a ma este Budapestre utazó csapatot. Eszerint a következő tizenegy veszi fel a harcot a Latorca-utcai sportpályán a bordó-sárgákkal szemben: Solymosi — Bodoki, Domján — Perényi, Juhász, Deményi — Szurgyi (Haláti), Veres, Sárvári Bodola, Tóth III.

Perényi beharangozott kimaradása a csapatból nem annyira komoly betegség következménye lett volna, csupán arról volt szó, hogy a kitűnő fedezet manduláit, ha közben áthidalható csapatösszeállítási megoldást talált volna a vezetőség — most dobatta volna ki.

Egy hét az anyakönyvek tükrében

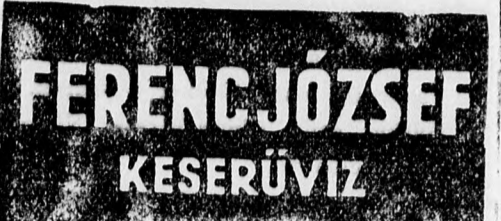
SZÜLETÉS: Dobay Mihály földműves leánya Elvira. Katz Miklós felső-rész készítő fia György. Bányai Kálmán magántisztviselő leánya Irén, Erzsébet. Mocsár Illés Sándor napszámos fia Sándor. Mesterházi Károly Máv segéd tiszt fia György. Mihulicza János gyárimunkás leánya Eszter, Magdolna. Mester Árpád Máv fékező leánya Agnes. Bence Gyula Zoltán vm. számellenőr leánya Márta, Emilia, Soós László Győző Máv tiszt. fia Csaba, László. Tisza János Máv távirás leánya Klára. Irén. Lugosi János földbélő leánya Margit. Miklós Lőrinc Máv. mozdonyfűtő fia István. Juricskay László Klára állami tanító fia László, Csaba. Orbán Gyula magántisztviselő leánya Zsuzsanna. Elek Károly tanító leánya Ildikó. Schmelzer Béla tanár fia Géza. László. Üveges Miklós feleség fia Miklós. Rákosi Péter vincellér fia Péter. Orosz Sándor bádogos és szerelő segéd fia Lajos. Szücs János napszámos fia János. Albert Sándor sütőmester leánya Agnes, Margit. Gacsádi Sándor eszmadia fia Sándor. Rácz György Mihász leánya Margit. Tari Imre Máv. munkás fia Imre. Erdődi József vincellér leánya Julianna.

HÁZASSÁG. Főrész István fodrász segéd és Csileser Kornélia. Mile Lajos szakács és Tolvaj Margit. Kardos Elemér magántisztviselő és Papp Magdolna. Mangra Sándor könyv- és papírkereskedő segéd és Fite Rozália Irén. Süsz József géplakatos segéd és Fried Margit. Deák Ödön Ferenc pénzügyőri szemlész és Földessy Erzsébet Mária. Ács Sándor városi műveknél segédmunkás és Rácz Julianna. Macharovszky Antal gépkeosi szerelő segéd és Mátyás Erzsébet. Vadász Márton női-szabó mester és Freund Hermina. Asztalos István mezőgazdasági fm. napszámos és Rung Verona. Beke Áron cipész mester és Józsa Magdolna. Dr. Mikó József városi aljegyző és Gazdag Matild. Tönkö György kertész segéd és Majnar Mária. Chromek János Dániel József Máv. irodakezelő és Markó Matild.

HALALOZÁS. Ullmann Salamonné sz. Kohn Gizella 69 éves. Simon György 16 éves. Jaksa József 11 hónapos. Özv. Fónagy Sándorné sz. Szöllösi Zsuzsanna 52 éves. Fenyák József 48 éves. Özv. Gordán Józsefné sz. Schuh Etel 76 éves. Amend Anna Ottilia 71 éves. Kalmár Béla 16 éves. Dimkni László 40 éves. Nagy Gyula 19 éves. Özv. Szvatos Edéné sz. Békési Róza 77 éves. Özv. Tóth Mihályné sz. Szabó Ilona 84 éves. Juhász Mór 54 éves. Özv. Lechner Károlyné sz. Nagy Mária 81 éves. Tatár János 33 éves. Özv. Roth Dezsőné sz. Eliás Berta 71 éves. Péntes Kálmán 4 hónapos. Huber Pál 7 hónapos. Berta-

lan Gábor 65 éves. Körösi György 57 éves. Bíró Ferenc 25 éves. Özv. Tota Benedekné sz. Gubancsik Borbála 53 éves. Áegren Tivadar 63 éves. Beleznay József 29 éves. Bodnár István 71 éves. Papp János 38 éves. Tábor Györgyné sz. Lázár Mária 43 éves. Nagy Lajos 86 éves. Lakatos Éva 21 éves. Koltor Oktáv Krisztián 55 éves. Pál József 57 éves. Tompa Éva 8 hónapos. Török Pál 5 hónapos. Zucker Lajos 74 éves. Vonce Rozália 22 éves. Özv. Weisz Jónáné sz. Neufeld Jozsefa 81 éves. Perei Ferenc 29 éves. Láng János 70 éves. Özv. Bartus Sándorné sz. Tar Eszter 84 éves. Özv. Takács Gézané sz. Szarka Gizella 81 éves. Makó Emil 19 éves. Mohácsi Sándor 20 éves. Zádori Anna 8 hónapos. Pap Irma 14 hónapos. Özv. Szir-

mai Rezsőné sz. Herczföld Róza 73 éves. Papp Gyula 52 éves. Spitzer Ernő 52 éves. Bondár Mihályné sz. Nagy Vilma 41 éves. Erdei János 19 éves. Özv. Lázár Kornélia sz. Kovalevszky Ottilia 76 éves. Kabó Péter 39 éves. Özv. Egeresi Sándorné sz. Kovács Eszter 74 éves. Cseke Magdolna 3 napos. Fogarasi István 6 éves. Szabó István 15 hónapos.

Ujból szabályozták a nyilvános helyiségek záróráját

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny szombati száma közli a minisztérium rendeletét a nyilvános helyiségek zárórájának újabb szabályozása tárgyában. A rendelet értelmében a nyilvános étkezőhelyek, általában ételek, vagy italok kiszolgáltatására berendezett helyek, színházak, mozik, szórakozóhelyek, tánctermekek, tánciskolák, továbbá hangverseny- és előadótermekek, más hasonló helyiségek, egyesületeknek mindazon helyiségeit, amelyek a tagok és vendégek összejövetelére szolgálnak, ha reá nézve korábbi záróra nincs megállapítva éjjel 1 óránál tovább, 1942 október első napjától éjjel 12 óránál to-

vább nyitva tartani nem szabad. A felsorolt helyiségeket nem szabad reggel 5 óra előtt kinyitni. Nem vonatkozik a rendelet a vasuti vendéglőkre, amelyeknek záróráját és nyitási időpontját az elsőfokú rendőrhatalóság állapítja meg. Az említett zárórák után magánlakásokban sem szabad a rendelkezések kijátszása céljából vendéglátni olyan személyeket, akiknek otttartózkodása a család körében a szokásos vendéglátáson kívül esik. Ezután a rendőri, vagy közigazgatási hatóság sem engedélyezhet kivételt a záróra korlátozás alól. A rendelet április 11-én lép életbe.

Értékemelkedési járulék fizetésére vonatkozó szabályrendeletéről tárgyal az áprilisi városi közgyűlés

Nagyvárad. Saját tud. Ismeretes, hogy Nagyvárad törvényhatósága még 1911-ben szabályrendeletet fogadott el a város területén fekvő ingatlanok értékemelkedése után kivetendő járulékokról. Ez a szabályrendelet az akkor rohamosan fejlődő Nagyvárad életéhez akarta igazítani a terhek igazságos megosztását és a közösséget részesíteni akarta a város fejlődésével kapcsolatosan munkanélküli értéktöbblet bizonyos hányadában. A szabályrendeletet természetesen a mai helyzetnek megfelelően kell átalkotni. Erre tett most javaslatot dr Gyapay László h. polgármester. A javaslatot az április havi városi közgyűlés elé fogják terjeszteni letárgyalás és életbeléptetés céljából. A javaslat szerint a következő közmunkák után vetne ki értékemelkedé-

si járulékot a város: városabályozási munkák, városi közintézmények elhelyezésére szolgáló középületek és új hidak építése, utca és térszűkítéssel kapcsolatos belterületen végrehajtott partszabályozások és közlekedési vállalatoknak a városi pénztár terhére való hozzájárulásával való létesítése. A szabályrendelet javaslata azután pontosan megállapítja, hogy az érték különböző mértékű növekedése után milyen százalékban kell járulékot fizetni. Pontosan meghatározza a becslési bizottság összetételét, a fellebbezés módozatait és a járulék behajtásának határidejét is. A javaslatot a közgyűlés előtt a város jogügyi és pénzügyi bizottsága együttes ülésen megnyitja. A tervezetet a nevezett bizottságok tagjainak már ki is küldték.

A nagyvárad kir. törvényszék
P. 1880—1942. szám.

Hirdetmény

A nagyvárad kir. törvényszék dr Gergely Ferenc nagyvárad ügyvéd által képviselt Márku Lászlóné sz. Ujlaki Ilona nagyvárad lakos folyamodó kérelme folytán az 1894: XXXI. tc. 77. §-ának b) pontja alapján felhívja az ismeretlen helyen tartózkodó Márku László volt nagyvárad lakost, hogy felelősségével: Márku Lászlóné szül. Ujlaki Ilonával az 1936. évi augusztus hó 25. napján a nagyvárad állami anyakönyvvezető előtt kötött házasságon alapuló életközösséget a jelen hirdetménynek a hivatalos hirdalapon történt beiktatását követő naptól számított egy év alatt állítsa vissza, mert ellenkező esetben a folyamodó keresete következtében a bíróság a házasság felbontása felől fog határozni.

Felhívja továbbá, hogy tartózkodó helyéről a bíróságot értesítse, mert ellenkező esetben a megindítandó bontóperben új hirdetményi idézés mellőzésevel dr Nemlaha György ügyvéd, nagyvárad lakos, mint kinevezett ügygondnok fogja őt képviselni.

Nagyvárad, 1942. évi március hó 21. napján.

Dr Olasz, s. K.,
kir. tszéki t. elnök.

A kiadmány hitelűl: Olvashatatlan aláírás, s. hiv. tisztviselő.

Nagyvárad város polgármesteri hivatala
Városgazdasági ügyosztály
16.307—1942.

Hirdetmény

A Közellátási Miniszter ur 553.960—1942. sz. rendelete értelmében értesítem az érdekelteket, hogy kukorica vetőmag beszerzésére vásárlási engedélyt a m. kir. közellátási felügyelőségtől (Nagyvárad, Szaniszló-utca 27.) lehet kérni. A közellátási felügyelőség a vásárlási igazolványt a polgármesteri hivatal igazolására adhatja csak ki. Felhívom tehát mindazokat, akik kukorica vetőmagot vásárlás útján akarnak beszerezni, hogy e célból folyó hó 13., 14. és 15-én jelentkezzenek a gazdasági ügyosztályon (városháza I. em. 23.) a hivatalos órák alatt.

A rendelet értelmében vásárlási igazolvány csak Bihar megye területére adható ki. Idegen vármegyéből ezen igazolvánnyal tengeri nem szállítható.

Egyben értesítem még az érdekelteket, hogy a földművelésügyi minisztérium kukorica vetőmag-akciója során előreláthatólag igen kis mennyiségű tengeri vetőmag fog rendelkezésre állani, ezért igyekezzék mindenki vetőmag tengeri szükségletét vásárlás útján biztosítani.

Nagyvárad, 1942. április 11.
Klemens Rezső sk.
gazdasági tanácsnok.

NB- RUHAFESTŐ-VEGYTISZTÍTÓ
Neve új — Szakértelme a régi
Hitler Adolf-u. 1. - Hitler Adolf-u. 40. (Tel. 10-53). - Hlatky Endre-u. 6. (Tel. 10-54).
Nagyvárad Bérfestőde ezelőtt IVO

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— **Szombaton este és vasárnap este**, a legszebb huszár operett, az **Alvinci huszár**ok felújítása van a színház műsorán bérletszünetben, rendezéssel hely-árakkal. Elsőrendű szereposztás. Gyönyörű muzsika, rengeteg humor és tánc.

— **Vasárnap délután** Jurik Ica feltevével az **Angyalt vettem** feleségül című szellemes, zenés bohózat tölti be a színház műsorát, olcsó helyárakkal.

— **Hétfőn este** a Cigánykirály c. romantikus nagyoperett a Népművelődési előadás keretében kerül színre.

HETI MŰSORA:

Szombaton este: **Alvinci huszár**ok, bérletszünet.

Vasárnap délután 4 órakor: **Angyalt vettem feleségül**, olcsó helyárakkal.

Vasárnap este: **Alvinci huszár**ok.

Hétfőn este: **Cigánykirály**. Népművelődési előadás.

Férfi ruhákat használ-
takat, legjobb áron
vehet, eladhat

MOLNÁR

használatra üzletben
Bémer-tér 1 (udvarban).
Hívásra házhöz jövök.

RADIO

HÉTFŐ, APRILIS 13.
Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
 - 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene
 - 10.00 Hírek.
 - 10.15 Szórakoztató zene.
 - 11.10 Nemzetközi vizjelzőszolgálat.
 - 11.20 Szórakoztató zene.
 - 11.40 Barits Ferenc felolvasása.
 - 12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
 - 12.40 Hírek.
 - 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
 - 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 - 14.00 Szalonótós.
 - 14.30 Hírek.
 - 14.45 Műsorismertetés.
 - 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
 - 15.20 Művészlemez.
 - 16.15 Diákféltő.
 - 16.45 Időjelzés, hírek.
 - 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 - 17.15 A Közéleti Szolgálat közleménye.
 - 17.30 Heinemann Sándor tánczenekara
 - 18.10 Horváth Jenő dr előadása.
 - 18.25 Beszkártzenekar.
 - 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
 - 19.35 Magyar szóval, verssel, dallal az országon át.
 - 20.35 Hangjáték a Délvidék hazatérésének első évfordulóján.
 - 21.40 Hírek.
 - 22.10 Szórakoztató zenekari művek.
 - 22.40 Oláh Kálmán cigányzenekara.
 - 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
 - 24.00 Hírek.
 - 00.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- Budapest II.**
- 18.35 Német nyelvoktatás.
 - 19.00 Kopecký Alajos orgonán a Terézvárosi templomból.
 - 19.30 Gábrriel Asztrik dr előadása Heleiseről és Abelardról.
 - 20.00 Hírek.
 - 20.10 A közönség kedvelt lemezei.

KEDD, APRILIS 14.
Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene
- 10.00 Hírek.
- 10.15 Magyar nóták.
- 11.10 Nemzetközi vizjelzőszolgálat
- 11.20 Dánielné Magyar Ilona énekel.
- 11.40 Divattudósítás.
- 12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
- 12.10 Folyamerők fúvószenekara.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Sthymmel Miklós tánczenekara játszik.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Rác József cigányzenekara.
- 16.10 Gyermekdelután.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Japán dal és zene.
- 17.50 Vitéz Nemes Árpád előadása.
- 18.20 Unger Károly előadása.
- 18.35 Ditrői Csiby József Brahms-műveket zongorázik.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Sinkó János tangóharmonika számai.
- 19.35 Utazás a szív körül versben, prózában és dalban.
- 20.40 Bura Sándor cigányzenekara.
- 21.10 Tamási Áron elbeszélése.
- 21.30 A filadelfiai zenekar.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Tánczene.
- 22.35 Melle Béla-zenekar.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
- 24.00 Hírek.
- 00.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Budapest II.

- 17.15 Ruszin hallgatóinknak.
- 17.40 New Light szimfonikus zenekar.
- 18.00 Olasz nyelvoktatás.
- 18.35 A földművelésügyi miniszterium mezőgazdasági felőrája.
- 19.00 A rádiózenekar műsorából.
- 19.20 Komáromi József elbeszélése.
- 19.35 Jutagari Testvériség Dalkör.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Ügetőversenyeredmények.
- 20.20 Géczy Barnabás zenekara.
- 20.45 Rác György dr jogi előadása.
- 21.05 Végh Sándor vonónégyese.

SZERDA, APRILIS 15.

Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene
- 10.00 Hírek.
- 10.15 A kassai rádió műsorából.
- 11.10 Nemzetközi vizjelzőszolgálat.
- 11.20 Tételek Berlioz szimfóniáiból.
- 11.40 Hunyady Béláné előadása.
- 12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
- 12.10 Szórakoztató zene.

- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Szudy Nándorné zongorázik
- 14.15 Molnár Klári hegedül.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Rendőrzezenekar.
- 16.15 Közvetítés a Székesfővárosi Csobánc-utcai Kisdedonthonból.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Malcsiner Béla jazz-hármasa.
- 17.35 A spanyol dáma. Kállay Miklós előadása.
- 18.00 Sárközi Gyula cigányzenekara.
- 18.20 Honvédműsor.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Csathó Kálmán beszél két bihari faluról.
- 19.35 B. B. C. szimfonikus zenekar.

- 19.50 Külügyi negyedóra.
- 20.05 Közvetítés a Vidámszínházból. Leány a talpán. Zenés vígjáték három felvonásban.
- 21.40 Hírek.
- 22.40 Kiss Ferenc szalonzenekara.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven.
- 24.00 Hírek.
- 00.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Budapest II.

- 17.35 Sárközi Gyula cigányzenekara.
- 18.00 Francia nyelvoktatás.
- 18.30 Richard Strauss művei.
- 19.35 Geréb László dr előadása.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Tánczene.
- 20.50 Kádár Erzsébet elbeszélése.
- 21.05 Segesdy Sándor cimbalomszámai.
- 21.20 Rochlitz Gyula felolvasása.
- 21.35 A Leány a talpán című operett átvétele Budapest I-ről.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Összkomfortos szép 2 szobás lakasomat hasonló 2-3 szobással elcserélném. Mikszáth-utca 50. I. em. 10. 267

Adás-vétel

Több lakásos téglaház eladó Tompa Mihály-utca 68. 258

Rózsafaháló különlegesen szép, ágybetétekkel és két klubfotel, kitűnő állapotban eladó. Cim a kiadóban. 241

Dióhébdő modern, szép. Kombinált szekrény, rekamiér, előszobafal kanapé, asztalka, székek. váróba alkalmas. Cim: „Jolie” kalapszalonn, Mezey Mihály-utca 3. 273

Zongorát, vagy pianinót megvételre keresek. Szaniszló-u. 33, délután 3-ig. 270

Eladó 1 és fél hold szántóföld, Várad határában. Értekezni: Hid-u. 23. 272

Zongora rövid, kitűnő, eladó. Gömbös Gyula-u. 35. délelőtt. 271

Szülőoltvány saját szükségletemre előállított, prima csemegefajok feleslegét eladom. Jelics, Lukács György-u. 28. szám. 266

Megvételre keresek, jókarban levő zongorát. Cim a kiadóban. 268

Eladó újonnan épült szoba-konyhás magánház. Értekezni lehet Vörösmarthy M-u. 141. Szeheni. 264

Eladó: Gyalupad, puld és festő állvány. Csáky-u. 25. 261

Elutazás miatt sürgősen eladó kőrisbáló sodronnyal, matraccal, teljes konyha berendezés. Vitéz-u. 30. 260

Vasútállomás közelében, villamos megállónál, házhely eladó. Bereczky, Hitler-u. 25. 233

Használt ajtók, ablakok eladók. Cim: Luther Márton (volt Hármast) utca 17.

Használt, jókarban levő biciklit megvételre keresek. Cim a kiadóba kérek. 256

Nagyvárad város térképe kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalánál (Szilágyi Dezső-u. 5. sz.) Fekete nyomással ára 1.60

Különlele

Venni akar házat, telket, szőlőt, földet? Keresse fel Jelics Gyula ingatlanforgalmi irodáját, Hitler Adolf-utca 13. Telefon: 11-46. 265

Akik magánházat, bérházat, birtokot, szőlőt, malmot, gyárat, bármilyen üzletet eladni venni, bérelni, bérbeadni akarnak, keressék fel Popovics ingatlanközvetítő irodát, Nagyvárad, Szt János-u. 6. Telefon: 15-67. 19-40. 228

Elcserélném belvárosi három- és négyosztásos parkettás házamat, bármilyen ingatlanra. Cim a kiadóba kérek. 275

Főúton levő keresztény nő divattúzlal nagyolbitására közreműködő vagy csendes társat keresek. Kimerítő választ „15.000 pengő” jelígre kérek. 246

Állást keres

Fogtechnikus, keresztény, fehértém munkában perfekt, állást keres. Cim a kiadóba. 257

Budapesti szabónő elsőrendű munkával készíti ruhát, kabátot, házakhoz ajánlkozik, vidékre is megy. Dankó Pista-utca 15. 259

Sokoldalúan képzett fiatal svájci francia urileány elhelyezkedne társalkodónéknak vagy nagyobb gyermek mellé nyelvmesternéknak uricsaládnál. Nyelvórakat is ad. Cimeket a kiadóba kér. 252

Öskeresztény, jogvégeztet, bármilyen irodai állást keres. Cim a kiadóban. 255

Állást nyec

Gépirásban jártas tisztviselő azonnal felvétetik. Jelentkezni dr Nemlaha ügyvéd irodájában, Rákóczi-út 18. Délután fél 5 órakor. 262

Gyermek gondozónő hosszú gyakorlattal jelentkeznek 8-10-ig. Dr Kovács. Nyomda-u. 4. 263

Kereskedelmi érzékkel rendelkező, jó megjelenésű urak és hölgyek, komoly elhelyezkedést nyerhetnek, gróf Teleki Pál-u. 2. I. em. Jelentkezés naponta délelőtt 9-12 között. 269

Kereskedelmi érettségivel rendelkező fiatal, öskeresztény tisztviselőt felvennénk. Várad Malom és Ipartelepek Rt. Kocsán János-utca 21. 250

Megbízható, jó megjelenésű szobalány 15-ére felvétetik. Pintér mérnök, Iványi Ödön-u. 4. emelet. 251

Ügyes gyors- és gépirónót azonnal felveszek. Cim a kiadóban. 253

Elveszett

Elveszett Harasztosi Irén névre kiállított összes élelmiszer utalványok. Beszélgetés megtaláló hozza Fecske-utca 19. alá. 274

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő

Dr. Paál Árpád

Felelős kiadó:

Dr. Scheffler Ferenc

Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

Most jelent meg:

Dr. Erőss Alfréd
összeállításában:

Egyház és Élet

erdélyi katolikus évkönyv.

Ara: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.